BENDROJO TEISMO (pirmoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. liepos 20 d.*

„Finansinė parama – 2007–2013 m. „Pagrindinių teisių ir teisingumo“ bendroji programa – „Civilinio teisingumo“ specialioji programa – Ieškinys dėl panaikinimo – Privaloma tvarka vykdomas sprendimas – SESV 299 straipsnis – Teisės akto rengėjo kompetencija – Gero administravimo principas – Prašymas nurodyti Komisijai išmokėti mokėtiną likutį pagal subsidijų sutartis – Dalinis ieškinio perkvalifikavimas – Arbitražinė išlyga – Bendrojo Teismo jurisdikcija – Reikalavimus atitinkančios išlaidos“

Byloje T-644/14

ADR Center SpA, įsteigta Romoje (Italija), iš pradžių atstovaujama advokato L. Tantalo, vėliau advokato A. Guillerme,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, iš pradžių atstovaujamą J. Estrada de Solà ir L. Cappelletti, vėliau J. Estrada de Solà ir S. Delaude,

atsakovę,

dėl, viena vertus, SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2014 m. birželio 27 d. Komisijos sprendimą C(2014) 4485 *final* dėl dalies ieškovei išmokėtos finansinės paramos vykdant tris subsidijų sutartis, sudarytas pagal „Civilinio teisingumo“ specialiąją programą, susigrąžinimo ir, kita vertus, dėl SESV 272 straipsniu grindžiamo prašymo priteisti iš Komisijos jai išmokėti mokėtiną 49 172,52 euro likutį pagal tris subsidijų sutartis ir atlyginti žalą

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Kanninen, teisėjai I. Pelikánová, E. Buttigieg (pranešėjas), S. Gervasoni ir L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín,

posėdžio sekretorius administratorius P. Cullen,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. lapkričio 23 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

I. Ginčo aplinkybės

1 Ieškovė *ADR Center SpA* yra Italijoje įsteigta bendrovė, teikianti paslaugas neteisminio ginčų sprendimo srityje.

A. Dėl aptariamų subsidijų sutarčių

2 Įgyvendinant 2007 m. rugsėjo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1149/2007/EB, 2007–2013 m. laikotarpiui patvirtinančiu specialiąją programą „Civilinė teisena“ kaip Pagrindinių teisių ir teisingumo bendrosios programos dalį (OL L 257, 2007, p. 16), nustatytą specialiąją programą, 2008 m. gruodžio mėn. Europos bendrija, atstovaujama Europos Bendrijų Komisijos, ir konsorciumai, kurių koordinatorė buvo ieškovė, sudarė tris subsidijų sutartis, kurių numeriai atitinkamai yra JLS/CJ/2007-1/18, JLS/CJ/2007-1/19 ir JLS/CJ/2007-1/21 (toliau – subsidijų sutartis A, subsidijų sutartis B ir subsidijų sutartis C).

1. Subsidijų sutartis A

3 Subsidijų sutartis A susijusi su veiksmais „Nesinaudojimo neteisminiu ginčų sprendimu išlaidos – Komercinių ginčų Bendrijoje realių išlaidų tyrimas ir duomenys“ (*The costs of non ADR – Surveying and showing the actual costs of intra-community commercial litigation*). Vykdant šiuos veiksmus atliekami tyrimai siekiant išanalizuoti nesinaudojimo neteisminiu ginčų sprendimu komercinių santykių sektoriuje išlaidas.

4 Subsidijų sutarties A I.2.2 straipsnyje nustatyta, kad aptariamų veiksmų trukmė yra dvylika mėnesių. Ši trukmė pratęsta iki šešiolikos mėnesių, t. y. iki 2010 m. balandžio 10 d., kai 2009 m. gruodžio 17 d. buvo pasirašytas aktas dėl pratęsimo.

5 Remiantis subsidijų sutarties A I.4.2 ir I.4.3 straipsniais darytina išvada, kad numatoma bendra reikalavimus atitinkančių išlaidų suma yra 216 880 eurų ir kad maksimalus subsidijos dydis yra 173 000 eurų, t. y. 79,8 % numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų.

2. Subsidijų sutartis B

6 Subsidijų sutartis B susijusi su veiksmais „Palankių sąlygų dalyvauti informacinėse sesijose apie naudojimąsi tarpininko paslaugomis sudarymas Europos Sąjungoje: vaizdo gidas, kaip supaprastinti ginčų sprendimą“ (*Making information sessions on the use of mediation easily available throughout the ES: A video guide to facilitate settlement*). Vykdant šiuos veiksmus buvo kuriama speciali vaizdo medžiaga, kad būtų atkreiptas teisininkų ir bylos šalių dėmesys į tarpininkavimo tarpvalstybiniuose ginčuose pobūdį ir naudą.

7 Remiantis subsidijų sutarties B I.2.2 straipsniu darytina išvada, kad veiksmų trukmė yra 18 mėnesių ir kad jie turėtų baigtis 2010 m. birželio 9 d.

8 Remiantis subsidijų sutarties B I.4.2 ir I.4.3 straipsniais darytina išvada, kad numatoma bendra reikalavimus atitinkančių išlaidų suma yra 243 500 eurų ir kad maksimalus subsidijos dydis yra 194 000 eurų, t. y. 79,7 % numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų.

3. Subsidijų sutartis C

9 Subsidijų sutartis C susijusi su veiksmais „Po pergalės: sėkmingas tarpininkavimas atstovaujant klientams“ (*Beyond winning: successful mediation advocacy in representing clients*). Pagrindinis šių veiksmų tikslas buvo informuoti advokatus apie galimybę naudotis tarpininko paslaugomis ir suteikti jiems galimybę geriau suprasti tų paslaugų privalumus.

10 Remiantis subsidijų sutarties C I.2.2 straipsniu darytina išvada, kad veiksmai truko 18 mėnesių ir kad jie turėjo baigtis 2010 m. birželio 9 d.

11 Remiantis subsidijų sutarties C I.4.2 ir I.4.3 straipsniais darytina išvada, kad numatoma bendra reikalavimus atitinkančių išlaidų suma yra 241 856 eurai ir kad maksimalus subsidijos dydis yra 193 000 eurų, t. y. 79,8 % numatomų reikalavimus atitinkančių išlaidų.

4. Subsidijų sutarčių sandara ir reikšmingos bendros nuostatos

a) Sandara

12 Visos subsidijų sutartys sudarytos iš specialiųjų sąlygų, kurių straipsnių numeracijoje yra lotyniškas skaičius I, iš bendrųjų sąlygų, kurių numeracijoje yra lotyniškas skaičius II, ir iš keturių priedų. Taip pat nurodyta, kad specialiosiose sąlygose išdėstytos nuostatos yra viršesnės už likusią sutarties dalį, kad bendrosiose sąlygose išdėstytos nuostatos yra viršesnės už prieduose esančias nuostatas ir kad sutarties nuostatos yra viršesnės už kvietimą teikti pasiūlymus ir už paraiškos dėl subsidijos teikimo vadovo turinį (toliau – paraiškos dėl subsidijos teikimo vadovas). Vis dėlto buvo nurodyta, kad pastarieji du dokumentai turėjo būti naudojami „papildomiems tikslams“.

b) Ataskaitų ir kitų dokumentų pateikimas

13 Remiantis kartu skaitomais subsidijų sutarčių I.6 ir II.15.4 straipsniais darytina išvada, kad per du mėnesius nuo veiksmų pabaigos koordinatorius privalo pateikti, pirma, veiksmų techninio įvykdymo galutinę ataskaitą, antra, realiai patirtų reikalavimus atitinkančių išlaidų galutinę finansinę ataskaitą laikydamasis pirminio biudžeto sandaros ir naudodamas tuos pačius aprašus ir, trečia, veiksmų pajamų ir išlaidų išsamią apibendrinamąją ataskaitą (toliau šie trys dokumentai kartu – galutinė ataskaita).

c) Komisijos mokėjimai

14 Subsidijų sutarčių I.5 straipsnyje nustatyta, kad Komisija suteikia išankstinį finansavimą gavėjams ir kad mokėjimo likutis bus pervestas pabaigus veiksmus. Prie prašymo pervesti likutį turėjo būti pridėta būtent galutinė ataskaita apie veiksmų techninį įvykdymą ir galutinė finansinė ataskaita, o Komisija turėjo 90 dienų, kad patvirtintų arba atmestų ataskaitą ir sumokėtų likutį arba paprašytų papildomų dokumentų ar informacijos. Gavėjas turėjo 30 kalendorinių dienų papildomai informacijai arba naujai ataskaitai pateikti.

d) Taikytina teisė ir jurisdikciją turintys teismai

15 Subsidijų sutarčių I.9 straipsnyje nustatyta:

„Subsidiją reglamentuoja sutarties nuostatos, taikytinos Bendrijos nuostatos ir – papildomai – Belgijos teisės aktai dėl subsidijų.

Komisijos sprendimus dėl sutarties nuostatų taikymo ir jos įgyvendinimo tvarką gavėjai gali skųsti Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teisme, o apeliacinį skundą pateikti Europos Bendrijų Teisingumo Teismui.“

e) Reikalavimus atsitinkančios išlaidos

16 Subsidijų sutarčių II.14.1 straipsnyje dėl reikalavimus atitinkančių išlaidų nustatyta:

„Kad išlaidos būtų laikomos atitinkančiomis veiksmų finansavimo reikalavimus, jos turi atitikti šiuos bendruosius kriterijus:

– turi būti susijusios su sutarties dalyku ir numatytos prie jos pridėtame pirminiame biudžete,

– turi būti būtinos įgyvendinant sutarties dalyko apibrėžtus veiksmus,

– turi būti protingos ir pagrįstos <…>,

– turi būti patirtos vykdant veiksmus <…>,

– turi būti iš tiesų patirtos gavėjų, įtrauktos į apskaitą laikantis taikomų apskaitos principų ir deklaruotos pagal taikomus mokesčių ir socialinės teisės aktus,

– turi būti identifikuotinos ir kontroliuotinos.

Gavėjų vidaus apskaitos ir kontrolės procedūros turi leisti tiesiogiai nustatyti atliekant projekto veiksmus patirtų išlaidų ir deklaruotų pajamų atitiktį ir apskaitos eilučių ir atitinkamų pagrindžiamųjų dokumentų atitiktį.“

f) Vykdymo sprendimai

17 Subsidijų sutarčių II.19.5 straipsnyje nustatyta:

„Gavėjai informuojami apie tai, kad pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 256 straipsnį, privalomai vykdomame sprendime Komisija gali konstatuoti skolą asmenims, išskyrus valstybes. Šis sprendimas gali būti ginčijamas Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teisme.“

g) Kontrolė ir auditas

18 Subsidijų sutarčių II.20 straipsnio atitinkamose dalyse nustatyta:

„II.20.1. Koordinatorius įsipareigoja pateikti visus išsamius duomenis, kurių prašo Komisija ar kitas Komisijos įgaliotas nepriklausomas organas, kad būtų užtikrintas tinkamas veiksmų ir sutarties nuostatų vykdymas. Jei Komisija pageidauja, ji gali prašyti, kad šią informaciją jai tiesiogiai pateiktų bendras gavėjas.

II.20.2. Gavėjai pateikia Komisija visų dokumentų, būtent apskaitos ir mokesčių, originalus arba tinkamai pagrįstais išimtiniais atvejais patvirtintas originalių su subsidijų sutartimi susijusių dokumentų, penkerius metus nuo I.5 straipsnyje nustatytos likučio mokėjimo datos saugomų tinkamoje ir jų vientisumą užtikrinančioje laikmenoje pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus, kopijas.

II.20.3. Gavėjai sutinka, kad Komisija tiesiogiai arba per savo tarnautojus ar per bet kokį kitą nepriklausomą šiuo tikslu jos įgaliotą organą galėtų atlikti subsidijos panaudojimo auditą. Šį auditą galima atlikti visu sutarties vykdymo laikotarpiu iki likučio išmokėjimo ir penkerius metus nuo likučio išmokėjimo datos. Atsižvelgdama į audito rezultatus, Komisija gali, jei reikia, priimti sprendimą dėl susigrąžinimo.

II.20.4. Gavėjai įsipareigoja Komisijos darbuotojams ir Komisijos įgaliotiems nepriklausomiems asmenims suteikti teisę patekti į veiksmų vykdymo vietą ar patalpas ir susipažinti su visa reikiama informacija, įskaitant ir pateikiamą elektroniniu formatu, kad būtų galima vykdyti auditą <…>“

B. Dėl subsidijų sutarčių įgyvendinimo

1. Subsidijų sutartis A

19 2009 m. vasario 19 d. Komisija atliko išankstinį 121 100 eurų mokėjimą konsorciumui, su kuriuo, tarpininkaujant ieškovei, buvo pasirašyta subsidijų sutartis A. Aptariami veiksmai baigėsi 2010 m. balandžio 10 d. Galutinė ataskaita dėl šių veiksmų Komisijai pateikta 2010 m. birželio 9 d. 2010 m. liepos 26 d. raštu Komisija ieškovės paprašė tam tikrų jos deklaruotas išlaidas pagrindžiančių dokumentų. 2010 m. lapkričio 25 d. ieškovė pateikė iš dalies pakeistą galutinę ataskaitą. 2010 m. gruodžio 17 d. raštu Komisija informavo ieškovę, kad, šiai pateikus papildomus dokumentus, ji išmokės likutį, kurio dydis yra 17 557,97 euro. Darytina išvada, kad visa Europos Sąjungos finansinė parama šiems veiksmams vykdyti šiame etape buvo 138 657,97 euro, o tai sudaro 79,8 % deklaruotų reikalavimus atitinkančių išlaidų.

2. Subsidijų sutartis B

20 2009 m. vasario 19 d. Komisija atliko išankstinį 135 800 eurų mokėjimą konsorciumui, su kuriuo, tarpininkaujant ieškovei, buvo pasirašyta subsidijų sutartis B. Aptariami veiksmai baigėsi 2010 m. birželio 9 d. Galutinė ataskaita dėl šių veiksmų Komisijai pateikta 2010 m. rugpjūčio 4 d. 2010 m. rugpjūčio 30 d. raštu Komisija ieškovei pranešė apie ketinimą susigrąžinti 121 802,84 euro. 2010 m. spalio 27 d. ieškovė pateikė iš dalies pakeistą galutinę ataskaitą. 2011 m. sausio 10 d. ieškovė pateikė naujos informacijos apie patirtas reikalavimus atitinkančias išlaidas. 2011 m. vasario 7 d. raštu Komisija ieškovei pranešė, kad priėmė nurodymą susigrąžinti 6 236,38 euro. Darytina išvada, kad visa Sąjungos finansinė parama šiems veiksmams vykdyti šiame etape buvo 129 563,62 euro.

3. Subsidijų sutartis C

21 2009 m. vasario 19 d. Komisija atliko išankstinį 135 100 eurų mokėjimą konsorciumui, su kuriuo, tarpininkaujant ieškovei, buvo pasirašyta subsidijų sutartis C. Aptariami veiksmai baigėsi 2010 m. birželio 9 d. Galutinė ataskaita dėl šių veiksmų Komisijai pateikta 2010 m. liepos 21 d. 2010 m. rugpjūčio 24 d. raštu Komisija ieškovei pranešė apie ketinimą susigrąžinti 49 960,11 euro. 2010 m. spalio 19 d. ieškovė pateikė iš dalies pakeistą galutinę ataskaitą. 2010 m. gruodžio 14 d. raštu Komisija informavo ieškovę, kad, šiai pateikus papildomus dokumentus, ji išmokės likutį, kurio dydis yra 27 484,33 euro. Darytina išvada, kad visa Sąjungos finansinė parama šiems veiksmams vykdyti šiame etape buvo 162 584,33 euro.

C. Dėl audito procedūros

22 2011 m. birželio 22 d. raštu Komisija informavo ieškovę apie sprendimą atlikti aptariamų veiksmų auditą pagal subsidijų sutarčių II.20 straipsnį. Auditą turi vykdyti nuo Komisijos nepriklausoma audito bendrovė.

23 Auditas vyko nuo 2011 m. liepos 17 d. iki liepos 26 d. ieškovės biure Romoje (Italija).

24 2011 m. lapkričio 23 d. auditoriai ieškovei pateikė tris pradinius audito ataskaitos projektus dėl kiekvieno audituoto veiksmo, kuriuose jie nusprendė atmesti reikšmingą išlaidų, kurias pripažino neatitinkančiomis reikalavimų, dalį. 2011 m. gruodžio 22 d. raštu ieškovė užginčijo minėtų pradinių audito ataskaitų projektų turinį.

25 2012 m. sausio 25 d. auditoriai pateikė ieškovei tris peržiūrėtas audito projektų ataskaitas, kuriose paliko iš esmės tas pačias išvadas dėl reikšmingos dalies išlaidų, kurias pripažino neatitinkančiomis reikalavimų, atmetimo (toliau – peržiūrėti audito ataskaitų projektai). 2012 m. vasario 15 d. raštu ieškovė užginčijo peržiūrėtų audito ataskaitų projektų turinį.

26 2012 m. balandžio 26 d. auditoriai pateikė Komisija galutines audito ataskaitas.

27 Trimis 2013 m. birželio 10 d. raštais Komisija pateikė ieškovei galutines audito ataskaitas dėl aptariamų veiksmų ir informavo ją, kad pritaria jose pateiktoms išvadoms ir rekomendacijoms.

28 Galutinėje audito ataskaitoje dėl subsidijų sutartyje A numatytų veiksmų padaryta išvada, kad iš visų ieškovės deklaruotų išlaidų reikalavimus atitiko 116 610,49 euro dydžio išlaidos. Auditoriai taip pat pažymėjo, kad buvo rizika, jog tam tikros dienos, už kurias vykdant šiuos veiksmus išrašytos sąskaitos faktūros dėl vieno iš ieškovės samdomų ekspertų, kuris taip pat yra vienas iš dviejų ieškovės bendraturčių (toliau – ekspertas X), suteiktų paslaugų, iš tikrųjų galėjo būti susijusios su veikla, priskiriama kitiems veiksmams. Su šia rizika susijusių išlaidų dydis buvo 9 418,75 euro, ir auditoriai suformulavo išlygą dėl jų atitikties reikalavimams. Auditoriai paprašė ieškovės jiems leisti susipažinti su finansinių ataskaitų, pateiktų dėl kitų veiksmų, ištraukomis, kad būtų galima išsklaidyti abejones dėl šių minėto eksperto deklaruotų išlaidų realumo, tačiau ieškovė nesutiko, motyvuodama tuo, kad prašoma informacija nepatenka į audito taikymo sritį.

29 Galutinėje audito ataskaitoje dėl subsidijų sutartyje A numatytų veiksmų padaryta išvada, kad iš visų ieškovės deklaruotų išlaidų reikalavimus atitiko 196 687,61 euro dydžio išlaidos. Auditoriai taip pat pažymėjo, kad buvo rizika, jog tam tikros dienos, už kurias vykdant šiuos veiksmus išrašytos sąskaitos faktūros dėl dviejų ieškovės samdomų ekspertų, kurie taip pat yra tuo metu buvo bendrovės bendraturčiai (toliau – ekspertai X ir Y), suteiktų paslaugų, iš tikrųjų galėjo būti susijusios su kitais veiksmais ir turėjo būti įtrauktos į šių kitų veiksmų finansines ataskaitas. Su šia rizika susijusių išlaidų dydis buvo 9 923,68 euro, ir auditoriai suformulavo išlygą dėl jų atitikties reikalavimams. Ieškovė taip pat atsisakė auditoriams pateikti, kaip manoma, reikšmės turinčius dokumentus, kad jais remiantis būtų galima patvirtinti šių išlaidų atitiktį reikalavimams, ir tai motyvavo tuo, kad šie dokumentai nepatenka į audito taikymo sritį.

30 Galutinėje audito ataskaitoje dėl subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų padaryta išvada, kad iš visų ieškovės deklaruotų išlaidų reikalavimus atitiko 43 190,57 euro dydžio išlaidos. Auditoriai pažymėjo, kad papildomos 44 270,22 euro dydžio išlaidos taip pat gali būti pripažintos neatitinkančiomis reikalavimų dėl tos pačios rizikos, kuri nurodyta atlikus tų veiksmų auditą, ir dėl tų išlaidų suformulavo išlygą. Ieškovė taip pat atsisakė auditoriams pateikti, kaip manoma, reikšmės turinčius dokumentus, kaip ir atliekant subsidijų sutartyse A ir B nurodytų veiksmų auditą.

31 2013 m. birželio 10 d. raštais Komisija informavo ieškovę, kad pastaroji turi grąžinti 62 649,47 euro, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje A susijusiais veiksmais, 78 991,12 euro, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje B susijusiais veiksmais, ir 52 634,75 euro, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje C susijusiais veiksmais. Apskaičiuodama šias sumas Komisija reikalavimų neatitinkančiomis taip pat pripažino išlaidas, dėl kurių auditoriai pateikė išlygą, susijusią su jų atitiktimi reikalavimams, t. y. 9 418,75 euro dėl pirmųjų veiksmų, 9 923,68 euro dėl antrųjų veiksmų ir 44 270,22 euro dėl trečiųjų veiksmų. Dėl šių išlaidų Komisija nurodė, kad galiausiai jos gali būti pripažintos atitinkančiomis reikalavimus, jeigu iki 2013 m. liepos 10 d. ieškovė pateiks auditorių reikalaujamus dokumentus ir jeigu Komisija tuos

dokumentus patvirtins. 2013 m. birželio 10 d. raštais Komisija taip pat informavo ieškovę, kad per vieną mėnesį jai atsiųs debeto avizas ir kad ieškovė galės sugrąžinti atitinkamas sumas, jei reikia, su palūkanomis, įskaitant arba taikant priverstinį vykdymą. Galiausiai šiuose raštuose Komisija atsiprašė už vėlavimą pateikti galutines audito ataskaitas.

32 2013 m. liepos 9 d. raštu ieškovė užginčijo galutinių audito ataskaitų išvadas ir nurodė, kad Komisijos nurodymai sugrąžinti yra niekiniai, nes buvo priimti praėjus daugiau kaip dvejiems metams nuo audito procedūros pabaigos. Ieškovė taip pat paprašė susitikimo su kompetentingomis Komisijos tarnybomis.

33 2013 m. rugpjūčio 6 d. raštu Komisija informavo ieškovę, kad susitikimas gali įvykti 2013 m. rugsėjo mėn.

34 2013 m. rugsėjo 30 d. įvyko kompetentingų Komisijos tarnybų ir ieškovės konferencinis pokalbis telefonu ir buvo susitarta, kad ieškovei bus suteikta papildomai laiko išnagrinėti auditorių išvadas.

35 2013 m. spalio 7 d. raštu ieškovė pateikė papildomų pastabų dėl nagrinėjamų veiksmų audito. Ji teigia, kad šis auditas yra niekinis ir kad Komisijos nurodymai sugrąžinti turi būti atmesti dėl to, kad taikyta audito metodika nebuvo nustatyta bendru sutarimu, galutinės audito ataskaitos ir nurodymai sugrąžinti jai buvo pateikti pavėluotai, o auditorių argumentai pagrįsti klaidingomis prielaidomis. Ieškovė taip pat nurodė, kad remiantis jos atlikta reikalavimus atitinkančių ir vykdant aptariamus veiksmus patirtų išlaidų analize Komisijai jai liko skolinga 49 172,52 euro, ir paaiškino šios sumos apskaičiavimo tvarką.

36 2013 m. spalio 16 d. raštu Komisija konstatavo, kad 2013 m. spalio 7 d. rašte ieškovė nepateikė įrodymų, kad atmestos išlaidos atitinka reikalavimus. Todėl Komisija pateikė ieškovei debeto avizas Nr. 3241311168, 3241311170 ir 3241311175, kurios turi būti apmokėtos iki 2013 m. lapkričio 29 d. ir kuriose nurodytos tokios sumos: 62 649,47 euro, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje A susijusiais veiksmais, 78 991,12 euro, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje B susijusiais veiksmais, ir 52 634,75 euro, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje C susijusiais veiksmais. Debeto avizose nurodyta, kad neatlikus mokėjimo iki nurodytos datos, nuo šių sumų bus skaičiuojami delspinigiai.

37 2013 m. lapkričio 13 d. rašte ieškovė užginčijo 2013 m. spalio 16 d. Komisijos rašto turinį ir prie šio rašto pridėtas debeto avizas ir paprašė naujo susitikimo su Komisija. Be to, prie šio rašto ji pridėjo sąskaitą proformą, kurios suma 64 436,38 euro, ir dvi kredito avizas, kurių sumos atitinkamai 3 663,21 euro ir 11 600,75 euro.

38 2013 m. gruodžio 6 d. raštu Komisija informavo ieškovę, kad mokėtinų sumų susigrąžinimo procedūros buvo pradėtos ir kad ginčo procedūra laikoma baigta. Komisija taip pat patvirtino, kad jos iš ieškovės turimos gauti sumos nuo šiol laikomos tikromis ir jų terminas jau yra suėjęs, kaip tai suprantama pagal 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012, p. 1) 81 straipsnį. Ji taip pat informavo ieškovę apie jos turimas teisių gynimo priemones ir nurodė, kad naujas susitikimas su jos tarnybomis nebūtinas.

39 2013 m. gruodžio 16 d. Komisija išsiuntė priminimo raštus, o 2014 m. vasario 26 d. – įspėjamuosius raštus.

40 Per tą laiką 2014 m. sausio 21 d. įvyko Komisijos tarnybų ir ieškovės susitikimas.

41 2014 m. birželio 27 d. Komisija, remdamasi SESV 299 straipsniu ir 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL 298, 2012, p. 1; toliau – finansinis reglamentas) 79 straipsniu, priėmė Sprendimą

C(2014) 4485 *final* dėl 194 275,34 euro sumos, kurią ieškovė turi sumokėti vykdydama subsidijų sutartis kartu su 3 236 eurais delspinigių iki 2014 m. balandžio 30 d. ir papildoma 21,30 euro suma už kiekvieną vėlavimo dieną skaičiuojant nuo 2014 m. gegužės 1 d. (toliau – ginčijamas sprendimas).

42 Ginčijamo sprendimo 4 straipsnyje nurodyta, be kita ko, kad šis sprendimas yra vykdytinas privaloma tvarka, kaip tai numatyta SESV 299 straipsnio pirmoje pastraipoje.

II. Procesas ir šalių reikalavimai

43 Ieškovė pareiškė šį ieškinį, jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2014 m. rugpjūčio 30 d.

44 Rašytinė proceso dalis buvo baigta 2015 m. gegužės 6 d. pateikus tripliką.

45 Atskiru dokumentu, 2016 m. sausio 21 d. pateiktu Bendrojo Teismo kanceliarijai, ieškovė pateikė prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Remdamasis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 157 straipsnio 2 dalimi, 2016 m. sausio 22 d. nutartimi Bendrojo Teismo pirmininkas laikinai sustabdė ginčijamo sprendimo privalomą vykdymą, kol bus priimta nutartis, kuria bus priimtas galutinis nutarimas dėl ieškovės prašymo. Šis prašymas buvo galutinai atmestas 2016 m. balandžio 7 d. Bendrojo Teismo pirmininko nutartimi, o klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimas atidėtas.

46 Remdamasis teisėjo pranešėjo siūlymu, Bendrasis Teismas (pirmoji kolegija), taikydamas proceso organizavimo priemones pagal Procedūros reglamento 89 straipsnį, 2016 m. liepos 12 d. šalims raštu pateikė klausimus; šalys į juos jos atsakė per nustatytą terminą.

47 2016 m. rugsėjo 14 d. Pirmosios kolegijos siūlymu Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 28 straipsniu, nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.

48 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (pirmoji išplėstinė kolegija) 2016 m. rugsėjo 16 d. nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

49 Remdamasis teisėjo pranešėjo siūlymu, Bendrasis Teismas (pirmoji išplėstinė kolegija), taikydamas proceso organizavimo priemones pagal Procedūros reglamento 89 straipsnį, 2016 m. spalio 6 d. šalims raštu pateikė klausimus ir paprašė pateikti tam tikrus dokumentus. Šiuos Bendrojo Teismo prašymus šalys patenkino per nustatytą terminą.

50 2016 m. lapkričio 23 d. teismo posėdyje buvo išklausytos šalių kalbos ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

51 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– nurodyti Komisijai nedelsiant sumokėti jai mokėtiną likutį pagal subsidijų sutartis, kurio dydis yra 49 172,52 euro,

– nurodyti Komisijai nedelsiant sumokėti kompensacija už jos reputacijai padarytą žalą ir jos darbuotojų skirtą laiką jos interesams ginti per administracinę procedūrą ir teisme,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

52 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

– atmesti prašymus išmokėti mokėtiną likutį ir kompensaciją kaip nepriimtinus ir bet kuriuo atveju kaip nepagrįstus,

– priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

A. Dėl priimtinumo

1. Dėl ieškovės reikalavimų antros dalies priimtinumo

53 Per rašytinę proceso dalį Komisija pateikė prieštaravimą dėl priimtinumo, kiek tai susiję su ieškovės reikalavimų antra dalimi, nes tariamai mokėtino likučio išmokėjimas pagal subsidijų sutartis nepatenka į šio ieškinio dėl panaikinimo sritį. Beje, remiantis suformuota jurisprudencija, Bendrasis Teismas neturi įgaliojimų duoti nurodymus institucijoms arba jas pakeisti atlikdamas teisėtumo kontrolę.

54 Per rašytinę proceso dalį ieškovė neatsakė į šį prieštaravimą dėl priimtinumo.

55 Reikia priminti, kad antroje reikalavimų dalyje ieškovė Bendrojo Teismo prašo nurodyti Komisijai nedelsiant sumokėti jai dar nesumokėtą likutį pagal subsidijų sutartis, kurio dydis yra 49 172,52 euro.

56 Šios reikalavimų dalies priimtinumas priklauso nuo šio ieškinio teisinio pobūdžio. Jeigu paaiškėtų, kad tai yra SESV 263 straipsnio pagrindu pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, ši reikalavimų dalis būtų nepriimtina, nes, remiantis suformuota jurisprudencija, vykdydamas teisėtumo kontrolę Sąjungos teismas neturi teisės duoti nurodymus institucijoms arba veikti vietoj jų, tačiau suinteresuotoji administracija turi imtis priemonių įvykdyti pagal ieškinį dėl panaikinimo priimtą sprendimą (2010 m. birželio 17 d. Sprendimo *CEVA / Komisija*, T-428/07 ir T-455/07, EU:T:2010:240, 56 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

57 Šiuo atveju ieškinio dalyje „Ieškinio rūšis“ ieškovė nurodė, kad tai yra ieškinys dėl panaikinimo.

58 Vis dėlto, atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą, ieškovė pažymėjo, kad šis ieškinys turėtų būti suvokiamas kaip grindžiamas ne tik SESV 263 straipsniu, kuris yra pirmos reikalavimų dalies teisinis pagrindas, bet ir SESV 272 straipsniu, kuris yra antros reikalavimų dalies teisinis pagrindas, o šiam teiginiui pagrįsti pasirėmė 2015 m. spalio 6 d. Sprendimu *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija* (T-216/12, EU:T:2015:746). Atsakydama į tą patį Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą Komisija taip pat nurodė, kad, kaip ji supranta, šis ieškinys iš tiesų yra pagrįstas tiek SESV 263 straipsniu, tiek SESV 272 straipsniu ir kad šis dvejopas ieškinio teisinis pagrindas neprieštarauja 2015 m. spalio 6 d. Sprendimui *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija* (T-216/12, EU:T:2015:746).

59 Reikia priminti, kad 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija* (T-216/12, EU:T:2015:746) 55 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad, nepaisant to, jog aptariamas ieškinys aiškiai grindžiamas SESV 263 straipsniu, jo tikslas yra dvejopas, t. y. kad Bendrasis Teismas ne tik panaikintų toje byloje ginčijamą sprendimą, bet ir konstatuotų, jog Komisija neturi ginčijamo skolinio reikalavimo pagal sutartį. Remdamasis prielaidomis, kad, viena vertus, Sąjungos teismas, nagrinėdamas ieškinį dėl panaikinimo, neturi jurisdikcijos nagrinėti prašymų nustatyti faktą ir, kita vertus, toje byloje nagrinėjamoje sutartyje buvo arbitražinė išlyga, kaip ji suprantama pagal SESV 272 straipsnį, to sprendimo 57 punkte Bendrasis Teismas patikrino, ar galima iš dalies perkvalifikuoti šį ieškinį į ieškinį, pareikštą pagal SESV 263 straipsnį (toje byloje ginčijamo sprendimo panaikinimas) ir pagal SESV 272 straipsnį (konstatavimas, kad Komisija neturi ginčijamo skolinio reikalavimo pagal sutartį).

60 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija* (T-216/12, EU:T:2015:746) 60 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad ieškinį dėl panaikinimo galima perkvalifikuoti, jeigu nepažeidžiama institucijos atsakovės teisė į gynybą, tuo atveju, jeigu, pirma, ieškovas tam aiškiai neprieštarauja ir, antra, bent vienas pagrindas, grindžiamas teisės normų, reglamentuojančių nagrinėjamą sutartinį santykį, pažeidimu, yra nurodytas ieškinyje pagal 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą.

61 Šiuo atveju, atsižvelgiant į šalių atsakymus į Bendrojo Teismo raštu pateiktus klausimus (žr. šio sprendimo 58 punktą), į ieškovės reikalavimų antros dalies turinį, kuris įrodo, kad ginčas kilo iš sutarties, ir į tai, kad ši reikalavimų dalis grindžiama pagrindais ir argumentais, susijusiais su Komisijos padarytu subsidijų sutarčių pažeidimu, šį ieškinį reikia iš dalies perkvalifikuoti į ieškinį, pareikštą pagal SESV 263 straipsnį siekiant ginčijamo sprendimo panaikinimo ir pagal SESV 272 straipsnį būtent siekiant, jog Bendrasis Teismas nurodytų Komisijai nedelsiant išmokėti ieškovei pagal subsidijų sutartis mokėtiną likutį, kurio dydis 49 172,52 euro.

62 Atsižvelgiant į šį dalinį perkvalifikavimą, reikia daryti išvadą, kad antra ieškovės reikalavimų dalis yra pagrįsta tinkamu teisiniu pagrindu, t. y. SESV 272 straipsniu. Iš tiesų, pagal šią nuostatą Sąjungos teismas laikomas nagrinėjančiu ir teisės, ir fakto klausimus, todėl jam, priešingai nei teismui, nagrinėjančiam ieškinį dėl teisėtumo pagal SESV 263 straipsnį, leidžiama nagrinėti visus ieškinius pagal arbitražinę išlygą (žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija*, T-216/12, EU:T:2015:746, 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Iš to matyti, kad šis reikalavimas priimtinas.

2. Dėl ieškovės reikalavimų trečios dalies priimtinumo

63 Komisija pateikė prieštaravimą dėl ieškovės reikalavimų trečios dalies priimtinumo būtent dėl to, kad jis neatitinka 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose nustatytų sąlygų.

64 Ieškovė neatsakė į Komisijos pateiktą prieštaravimą dėl priimtinumo.

65 Bendrasis Teismas primena, kad, remiantis 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktu, kuris buvo taikomas šio ieškinio pareiškimo momentu, visuose ieškiniuose turi būti nurodytas ginčo dalykas ir trumpa pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka.

66 Tam, kad būtų tenkinami šie reikalavimai, ieškinyje dėl Sąjungos institucijos tariamai padarytos žalos atlyginimo turi būti pateikti įrodymai, leidžiantys nustatyti veiksmus, kuriais ieškovas kaltina instituciją, motyvai, kodėl jis mano, jog tarp veiksmų ir tariamai patirtos žalos yra priežastinis ryšys, ir nurodyti šios žalos pobūdis ir dydis (žr. 1999 m. birželio 15 d. Sprendimo *Ismeri Europa / Audito Rūmai*, T-277/97, EU:T:1999:124, 30 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

67 Šioje byloje ieškovės reikalavimų trečia dalis, kuri susijusi su žalos atlyginimu, nepagrįsta jokiais argumentais, nes ieškovė šioje reikalavimų dalyje tik nurodė, kad prašo kompensacijos „už jos tarptautinei reputacijai padarytą žalą ir už jos patyrusių darbuotojų skirtą laiką gintis nuo nepagrįsto ieškinio“. Tačiau šie teiginiai neatitinka nė vienos iš trijų šio sprendimo 66 punkte nurodytų sąlygų. Tuo remiantis darytina išvada, kad ši reikalavimų dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina.

B. Dėl esmės

1. Pirminės pastabos

68 Reikia priminti, kad, iš dalies perkvalifikavus šį ieškinį, Bendrasis Teismas privalo išnagrinėti, pirma, SESV 263 straipsniu grindžiamą prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą, nurodytą pirmoje ieškovės reikalavimų dalyje, ir, antra, SESV 272 straipsniu grindžiamą reikalavimų antroje dalyje pateiktą prašymą priteisti iš Komisijos sumokėti ieškovei dar neišmokėtą likutį pagal subsidijų sutartis, kurio dydis yra 49 172,52 euro (žr. šio sprendimo 61 punktą).

69 Grįsdama ieškinį ieškovė nurodo penkis ieškinio pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su tuo, kad šalys nebuvo susitarusios dėl auditorių taikytų audito taisyklių. Antrasis pagrindas susijęs su nepagrįstu vėlavimu pateikti ieškovei galutines audito ataskaitas ir su tuo, kad Komisija apskritai blogai administravo aptariamus veiksmus. Trečiasis ieškinio pagrindas susijęs su tuo, kad Komisija pažeidė jai nustatytą įrodinėjimo pareigą. Ketvirtasis pagrindas susijęs su galutinėse audito ataskaitose esančiomis klaidomis, o penktasis pagrindas, kuris buvo pirmą kartą pateiktas dublike, susijęs su Komisijos kompetencijos priimti ginčijamą sprendimą nebuvimu.

70 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad gavęs SESV 263 straipsnio nuostatomis pagrįstą ieškinį dėl panaikinimo Sąjungos teismas turi vertinti ginčijamo akto teisėtumą atsižvelgdamas į Sutartį ar į kitą jos taikymo taisyklę, taigi ir Sąjungos teisę. Tačiau pagal SESV 272 straipsnį pateiktame ieškinyje ieškovas gali kaltinti aptariamą instituciją tik sutartinių nuostatų arba sutarčiai taikomos teisės pažeidimais (šiuo klausimu žr. 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Applied Microengineering / Komisija*, T-387/09, EU:T:2012:501, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

71 Tuo remiantis darytina išvada, kad šiuo atveju, kiek tai susiję su prašymu panaikinti ginčijamą sprendimą, Bendrasis Teismas, veikiantis kaip teisėtumą tikrinantis teismas, gali nagrinėti tik tuos ieškovės pagrindus ir argumentus, kuriais ginčijamas ginčijamo sprendimo teisėtumas atsižvelgiant į Sutartį ar į su jos taikymu susijusią teisę, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį. Atvirkščiai, kiek tai susiję su ieškovės reikalavimų antra dalimi, kuri iš esmė susijusi su sutartinio pobūdžio pažeidimu, Bendrasis Teismas, veikiantis kaip sutarties tikrintojas, gali nagrinėti tik tuos pagrindus ir argumentus, kurie susiję su subsidijų sutarčių ar joms taikytinos teisės pažeidimu. Todėl šiame etape reikia iš eilės išnagrinėti ieškovės pateiktus pagrindus, kad būtų galima nustatyti, prie kurios reikalavimų dalies jie turi būti priskirti.

72 Pirmajame pagrinde ieškovė iš esmės teigia, kad auditoriai taikė audito standartus, kurie nebuvo įtvirtinti subsidijų sutartyse, todėl dėl jų šalys nebuvo susitarusios. Šiuo pagrindu reikia panaikinti ginčijamą sprendimą. Ieškovė taip pat teigia, kad šiomis aplinkybėmis ginčijamu sprendimu pažeistas finansinio reglamento 126 straipsnio 2 dalies d punktas, kuriame numatyta, kad reikalavimus atitinkančios išlaidos turėjo būti įtrauktos į gavėjo apskaitą ir nustatytos laikantis apskaitos standartų, taikytinų šalyje, kurioje įsisteigęs gavėjas, ir įprastinės gavėjo praktikos apskaitos srityje.

73 Reikia pažymėti, jog šis pagrindas ir jį pagrindžiantys argumentai iš tiesų yra susiję su subsidijų sutarčių vykdymu, kiek tai taikoma susitariančiųjų šalių finansinių įsipareigojimų nustatymui, todėl Teisingumo Teismas turi išnagrinėti šių subsidijų sutarčių nuostatas ir joms taikytiną teisę. Darytina išvada, kad šis pagrindas turi būti laikomas pateiktu ieškovės reikalavimų antrai daliai pagrįsti.

74 Dėl antrojo pagrindo reikia visų pirma pažymėti, kad jo pavadinimas suformuluotas taip: „Ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas dėl to, kad Komisija nepagrįstai vėlavo pateikti galutines audito išvadas ir su jomis susijusius nurodymus grąžinti pagalbą“. Šiame pagrinde ieškovė pateikia du kaltinimus. Dėstydama pirmąjį kaltinimą ji nurodo, kad galutinės audito ataskaitos jai buvo pateiktos nepagrįstai vėluojant, ir teigia, kad šis vėlavimas yra Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje įtvirtinto gero administravimo principo pažeidimas. Dėstydama antrąjį kaltinimą ji

priekaištauja Komisijai, kad ši apskritai blogai administravo aptariamus veiksmus. Kaip blogo administravimo požymį ji nurodo Komisijos komunikavimo su ja trūkumą vykdant veiksmus, vėliau peržiūrint subsidijų prašytojams skirtą vadovą, kuriame po peržiūros pateikta daug daugiau informacijos apie reikalavimus atitinkančias išlaidas, ir tai, kad subsidijų sutartyse buvo įvairių stiliaus klaidų.

75 Antrajame pagrinde pateiktas pirmasis kaltinimas turi būti laikomas pateiktu grindžiant reikalavimų antrą dalį, nes ieškovė teigia, kad vėlavimas pateikti galutines audito ataskaitas yra neprotingas. Kadangi atlikti auditą aiškiai numatyta subsidijų sutarčių II.20 straipsnyje, šis įtariamas vėlavimas susijęs su subsidijų sutarčių vykdymu. Atsižvelgiant į pagrindo pavadinimą ir dėl to, kad ieškovė aiškiai remiasi gero administravimo principo, t. y. bendrojo teisės principo, reglamentuojančio institucijos administracinę veiklą, pažeidimu, šis pagrindas taip pat turi būti laikomas pateiktu grindžiant reikalavimų pirmąją dalį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo tiek, kiek ieškovė teigia, jog vėlavimas pateikti galutines audito ataskaitas padarė neigiamos įtakos jos galimybei veiksmingai apsiginti per ginčijamo sprendimo priėmimu pasibaigusią administracinę procedūrą dėl susigrąžinimo.

76 Šiame pagrinde pateiktas antrasis kaltinimas turi būti laikomas pateiktu grindžiant reikalavimų antrą dalį, nes jis susijęs su Komisijos veiksmais vykdant subsidijų sutartis.

77 Trečiajame pagrinde ieškovė kaltina auditorius, taigi ir Komisiją, kuri patvirtino galutines audito ataskaitas, kad jie pažeidė jiems nustatytą įrodinėjimo pareigą. Šis pagrindas susijęs su sutartiniu šalių ginču, todėl Bendrasis Teismas turi išnagrinėti subsidijų sutartis ir joms taikytiną teisę. Darytina išvada, kad šis pagrindas turi būti laikomas pateiktu grindžiant ieškovės kaltinimų antrąją dalį.

78 Ketvirtajame pagrinde ieškovė teigia, kad galutinėse audito ataskaitose padaryta keletas klaidų. Šis pagrindas taip pat susijęs su sutartiniu šalių ginču, todėl Bendrasis Teismas turi išnagrinėti subsidijų sutartis ir joms taikytiną teisę. Darytina išvada, kad šis pagrindas turi būti laikomas pateiktu grindžiant ieškovės kaltinimų antrąją dalį.

79 Galiausiai pažymėtina, kad penktasis pagrindas akivaizdžiai turi būti laikomas pateiktu grindžiant ieškovės reikalavimų pirmą dalį, nes jis susijęs Komisijos kompetencijos priimti ginčijamą sprendimą nebuvimu.

80 Nustačius, kurioms reikalavimų dalims turi būti priskirti ieškovės nurodyti pagrindai, reikia tęsti ieškovės reikalavimų pirmos ir antros dalių nagrinėjimą iš esmės. Pirmiausia reikia išnagrinėti antrąjį apeliacinio skundo pagrindą. Pagal ginčijamą sprendimą, kurį prašoma panaikinti reikalavimų pirmoje dalyje, skolinis reikalavimas, kurį Komisija tariamai turi ieškovės atžvilgiu, tampa vykdytinas. Tačiau reikalavimų antroje dalyje Bendrojo Teismo prašoma priimti sprendimą dėl solinio reikalavimo egzistavimo ir jo dydžio. Kadangi ginčijamo sprendimo faktinis pagrindas dėl skolinio reikalavimo egzistavimo ir jo dydžio nagrinėjamas reikalavimų antroje dalyje, darytina išvada, kad, pirma, ši reikalavimų dalis turi būti nagrinėjama prieš nagrinėjant reikalavimų pirmą dalį ir, antra, į Bendrojo Teismo pateiktus vertinimus nagrinėjant reikalavimų antrą dalį turi būti atsižvelgta nagrinėjant reikalavimų pirmą dalį (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija*, T-216/12, EU:T:2015:746, 72 punktą ir 2016 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Trivisio Prototyping / Komisija*, T-184/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:652, 65 ir 119 punktus).

2. Dėl reikalavimų antros dalies

81 Reikia priminti, kad pirmąjį, antrąjį, trečiąjį ir ketvirtąjį ieškinio pagrindus reikia laikyti pateiktais grindžiant ieškovės reikalavimų antrą dalį. Reikia pradėti nuo trečiojo pagrindo nagrinėjimo, paskui išnagrinėti ketvirtąjį ir pirmąjį pagrindus, o galiausiai – antrąjį pagrindą. Pirmiausia reikia pateikti patikslinimų dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos ir dėl to, pagal kurią teisę šie pagrindai turi būti nagrinėjami.

a) Pirminės pastabos

1) Dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos

82 Pirmiausia reikia priminti, jog SESV 272 straipsnyje numatyta, kad Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti sprendimus pagal bet kurią Sąjungos ar jos vardu sudarytos sutarties arbitražinę išlygą, nepaisant to, ar ta sutartis reguliuojama pagal viešąją, ar pagal privatinę teisę. Pagal SESV 256 straipsnio 1 dalį Bendrojo Teismo jurisdikcijai priklauso kaip pirmajai instancijai nagrinėti ir spręsti SESV 272 straipsnyje nurodytus ieškinius.

83 Šiuo atveju subsidijų sutarčių I.9 straipsnio antra pastraipa suformuluota pakankamai plačiai, kad Bendrajam Teismui būtų suteikta jurisdikcija nagrinėti ieškovės reikalavimų antrą dalį. Galiausiai šalys neginčija šios Bendrojo Teismo jurisdikcijos.

2) Dėl bylai taikytinos teisės

84 Gavęs ieškinį pagal arbitražinę išlygą, kaip numatyta SESV 272 straipsnyje, Bendrasis Teismas bylą turi nagrinėti remdamasi sutarčiai taikytina materialine teise (2016 m. vasario 4 d. Sprendimas *Isotis / Komisija*, T-562/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:63, 51 punktas).

85 Šiuo atveju, remiantis subsidijų sutarčių I.9 straipsnio pirma pastraipa, darytina išvada, kad joms taikyta materialinė teisė visų pirma yra Sąjungos teisė ir (papildomai) Belgijos teisė dėl subsidijų. Dėl pastarojo aspekto reikia pažymėti, kad dėl to, jog subsidijų sutartyse numatytos subsidijos finansuojamos iš Sąjungos biudžeto ir jas skirsto Komisija, jos nepatenka į specialiųjų Belgijos teisės normų dėl Belgijos valdžios institucijų teikiamų subsidijų taikymo sritį. Taigi šiuo atveju taikomos papildomos taisyklės gali būti tik Belgijos sutarčių ir prievolių bendrosios teisės normos, kurios gali būti taikomos, jei tokių normų nebūtų Sąjungos lygmeniu.

86 Belgijos civilinio kodekso 1134 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta, kad „teisėtai sudarytos sutartys yra kaip įstatymas tiems, kurie jas sudarė“, o antroje pastraipoje – kad „jos gali būti nutrauktos tik bendru sutarimu arba dėl įstatymuose numatytų priežasčių“.

87 Belgijos civilinio kodekso 1134 straipsnio trečioje pastraipoje, be kita ko, nustatyta, kad sutartys turi būti vykdomos sąžiningai. To paties kodekso 1135 straipsnyje nustatyta, kad „sutartys saisto ne tik pagal jose aiškiai įtvirtintas nuostatas, bet ir pagal tai, kas atsižvelgiant į prievolės pobūdį kyla iš teisingumo sampratos, papročių ar įstatymo“. Taigi šiame straipsnyje taip pat yra suformuluotas sąžiningo sutarčių vykdymo principas.

88 Belgijos civilinio kodekso 1156 straipsnis iliustruoja šio principo taikymą aiškinant sutartis. Jame nustatyta, kad „sutartyse veikiau reikia ieškoti, kokie buvo susitariančiųjų šalių ketinimai, o ne griežtai laikytis jų teksto“.

89 Kai kyla ginčas dėl sutarties vykdymo, įrodinėjimo naštą reglamentuoja Belgijos civilinio kodekso 1315 straipsnis, pagal kurį asmuo, kuris reikalauja vykdyti prievolę, turi ją įrodyti. Atitinkamai tas, kas tvirtina įvykdęs prievolę, turi įrodyti, kad atliko mokėjimą arba veiksmą, kuriuo įvykdė prievolę.

90 Taip pat reikia pažymėti, kad Procedūros reglamentas reglamentuoja reikalavimų antros dalies nagrinėjimo procedūrą, per kurią Bendrasis Teismas veikia kaip sutarties tikrintojas pagal bendrai pripažįstamą teisės principą, kad kiekvienas teismas taiko savas proceso taisykles (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 13 d. Sprendimo *Insula / Komisija*, T-246/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:287, 88 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

b) Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad Komisija pažeidė jai nustatytą įrodinėjimo pareigą

91 Trečiajame pagrinde ieškovė teigia, kad auditoriai atmetė daug sąnaudų nepateikę įrodymų ir remdamiesi paprasčiausiomis inferencijomis. Kaip savo teiginių pavyzdį ji pateikia auditorių išvadas dėl deklaruotų išlaidų, susijusių su eksperto X veikla vykdant subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus. Tuo remdamasi ieškovė daro išvadą, kad Komisija, patvirtindama šias išvadas, pažeidė pagrindinį ir universalų įrodinėjimo naštos principą, pagal kurį teiginį suformulavusi šalis turi jį pagrįsti tinkamais įrodymais.

92 Komisija ginčija šio pagrindo pagrįstumą.

93 Reikia priminti, kad pagal pagrindinį principą, kuris reglamentuoja Sąjungos finansinės paramos teikimą, ji gali finansuoti tik faktiškai patirtas išlaidas. Iš šio principo matyti, jog paramos gavėjui nepakanka įrodyti, kad projektas buvo įgyvendintas, siekiant pateisinti konkrečios subsidijos skyrimą. Paramos gavėjas papildomai privalo įrodyti, kad deklaruotas išlaidas patyrė pagal nustatytas atitinkamos paramos skyrimo sąlygas, nes tik tinkamai pagrįstos išlaidos gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus. Jo pareiga laikytis nustatytų finansavimo sąlygų yra vienas iš pagrindinių paramos gavėjo įsipareigojimų, todėl nuo jos priklauso, ar bus skirta finansinė parama (žr. 2014 m. spalio 24 d. Sprendimo *Technische Universität Dresden / Komisija*, T-29/11, EU:T:2014:912, 71 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

94 Šio sprendimo 93 punkte primintas principas atsispindi subsidijų sutarčių nuostatose dėl finansavimo skyrimo tvarkos. Reikia priminti, kad pagal šių sutarčių I.6 ir II.15.4 straipsnius pabaigus veiksmus koordinatorius turėtų, be kita ko, pateikti Komisijai realiai patirtų reikalavimus atitinkančių išlaidų galutinę finansinę ataskaitą ir veiksmų pajamų ir išlaidų išsamią apibendrinamąją ataskaitą, o Komisija gali, jei reikia, paprašyti pateikti informacijos ir papildomų dokumentų. Būtent remdamasi šių sutarčių II.15.4 straipsnyje nurodytais dokumentais Komisija pagal tų sutarčių II.17 straipsnį ir atsižvelgdama į vėliau pagal aptariamų sutarčių II.20 straipsnį atlikus auditą gautą informaciją nustato galutinį subsidijos dydį.

95 Taip pat reikia priminti, kad pagal subsidijų sutarčių II.20.3 straipsnį Komisija gali atlikti subsidijos panaudojimo auditą, o remdamasi šio audito rezultatais Komisija gali priimti sprendimus dėl susigrąžinimo. Beje, šių subsidijų sutarčių II.20.1 ir II.20.4 straipsniuose nustatyta subsidijos gavėjų pareiga pateikti Komisijai ir jos įgaliotiems asmenims bet kokią informaciją, kuri reikalinga siekiant patikrinti, kad veiksmai buvo įvykdyti laikantis šių sutarčių.

96 Sąjungos teismas nusprendė, kad galutinės audito išvados ir visi duomenys, kuriais jos grindžiamos, turi būti analizuojami kaip Komisijos turimi įrodymai, atsižvelgiant į tai, kad Bendrajame Teisme gali būti pareikštas ieškinys dėl sutartinės atsakomybės (2015 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Amitié / Komisija*, T-234/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:601, 136 punktas). Pagal analogiją šiuo atveju reikia pripažinti, jog galutinės audito ataskaitos yra įrodymai, kuriais grindžiamos Komisijos pretenzijos dėl subsidijų sutarčių vykdymo.

97 Atsižvelgiant būtent į šiuos principus reikia nagrinėti konkretų ieškovės kaltinimą dėl tam tikrų išlaidų, susijusių su eksperto X veikla vykdant subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus, atmetimo.

98 Remiantis subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų galutine audito ataskaita darytina išvada, kad auditoriai, remdamiesi ieškovės interneto svetainėje pateiktu jos veiklos aprašymu, konstatavo, kad 2009 m. vasario 13 d. ekspertas X dalyvavo mokymuose Turkijoje pagal kitus veiksmus. Tačiau ieškovė deklaravo, kad tą pačią dieną ekspertas X visą darbo dieną praleido dirbdamas pagal subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus. Auditoriai atmetė su šia diena susijusias išlaidas, kurių dydis 450 eurų.

99 Remiantis subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų galutine audito ataskaita taip pat darytina išvada, kad auditoriai išnagrinėjo, ar klaida, dėl kurios už 2009 m. vasario 13 d. buvo išrašyta sąskaita faktūra pagal šiuos veiksmus, yra atsitiktinė ir ar ta klaida padaryta išrašant sąskaitas už kitas dienas. Todėl jie paprašė ieškovės pateikti kitų ieškovės vykdytų veiksmų finansinių ataskaitų ištraukas ir, be kita ko, informaciją apie susijusius asmenis ir jų darbo laiko paskirstymą, kad būtų galima palyginti ir patikrinti, už kiek tiksliai valandų asmenys, vykdę veiklą pagal subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus, išrašė sąskaitas faktūras. Ieškovė atsisakė pateikti prašomą informaciją motyvuodama tuo, kad ji nesusijusi aptariamu auditu.

100 Kadangi ieškovė nepateikė prašomos informacijos, auditoriai nusprendė, kad jie negali patvirtinti, jog likusios deklaruotos išlaidos, susijusios su eksperto X paslaugomis, kurios įvertintos 21 445,45 euro (ir atitinka 39 deklaruotas darbo dienas), susijusios išimtinai su subsidijų sutartyje C numatytais veiksmais. Todėl jie suformulavo išlygą dėl šių išlaidų atitikties reikalavimams. Dėl tos pačios priežasties auditoriai suformulavo išlygą dėl deklaruotų reikalavimus atitinkančių išlaidų, kiek tai susiję su eksperto Y suteiktomis paslaugomis, įvertintomis 22 824,77 euro. Todėl deklaruotos išlaidos, dėl kurių auditoriai suformulavo išlygą, yra 44 270,22 euro.

101 Remiantis subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų galutine audito ataskaita taip pat darytina išvada, kad minėtos auditorių suformuluotos išlygos pagrįstos toliau pateiktais duomenimis. Pirma, auditoriai pažymėjo, kad 81 % honorarų už 2009 m. ir 100 % honorarų už laikotarpį nuo 2010 m. sausio mėn. iki birželio mėn., kurie buvo išmokėti dviem ieškovėms bendraturčiams, t. y. ekspertams X ir Y, buvo susiję su jų deklaruotomis paslaugomis, suteiktomis pagal aptariamus veiksmus, nors kiti veiksmai, kuriuos atliekant ieškovė dalyvavo, vyko šiais laikotarpiais. Antra, jie konstatavo, kad ieškovės apskaitos sistema nesuteikė galimybių nustatyti, kokios darbuotojų išlaidos atitinka konkrečius veiksmus. Trečia, jie konstatavo, kad pateikti darbo laiko išrašai išsamiai neatspindi darbuotojų ar ekspertų veiklos ir išdirbtų valandų ir kad juose nurodytas tik veiksmams priskiriamas darbo laikas.

102 2013 m. birželio 10 d. rašte, kuriame pateikiama subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų galutinė audito ataskaita, Komisija nurodė ieškovei, kad bendros 44 270,22 euro išlaidos, kurios susijusios su ekspertų X ir Y suteiktomis paslaugomis ir dėl kurių auditoriai suformulavo išlygą, gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus, jeigu ieškovė per vieną mėnesį pateiktų auditorių reikalaujamus dokumentus. Šių dokumentų ieškovė nepateikė, todėl Komisija minėtas išlaidas galutinai atmetė kaip neatitinkančias reikalavimų.

103 Atsižvelgiant į Sąjungos finansinę paramą reglamentuojantį pagrindinį principą dėl Sąjungos subsidijos gavėjui tenkančios įrodinėjimo naštos (žr. šio sprendimo 93 punktą), į šio sprendimo 96 punkte išdėstytus argumentus ir į tai, kad atsižvelgiant į bylos medžiagą negalima daryti išvados ir neteigiama, jog auditoriai ir Komisija veikė nesąžiningai, reikia daryti išvadą, kad ieškovė, atsižvelgdama į konkrečius auditorių konstatavimus, turėjo pateikti duomenis, kuriais remiantis būtų įrodyta, kad su ekspertų X ir Y suteiktomis paslaugomis susijusios deklaruotos išlaidos atitinka subsidijų sutarčių II.14.1 straipsnyje išdėstytas atitikties reikalavimams sąlygas, taip pat, be kita ko, yra susijusios su šių sutarčių dalyku ir reikalingos vykdant šios sutartyse numatytus veiksmus.

104 Tačiau tenka konstatuoti, kad ieškovė nepateikė jokio įrodymo nei per ikiteisminę procedūrą, nei Bendrajame Teisme.

105 Bendrajame Teisme ieškovė teigia, kad auditorių išvados nebuvo pagrįstos įrodymais. Kaip pavyzdį ieškovė pateikia eksperto X atvejį ir teigia, kad auditoriai, siekdami neįskaityti visų jo deklaruotų 40 dienų, neturėjo teisės daryti išvados remdamiesi padaryta klaida dėl 2009 m. vasario 13 d., o turėjo įrodyti, kad kiekviena iš likusių 39 dienų nebuvo išimtinai susijusi su subsidijų sutartyje C nurodytais veiksmais.

106 Šiuos argumentus reikia atmesti, nes jie prieštarauja šiuo atveju apibrėžtam įrodinėjimo naštos paskirstymui. Konkrečiai kalbant, auditoriai pateikė konkrečius požymius, jog kyla pavojus, kad ekspertų X ir Y deklaruotos darbo dienos vykdant subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus gali neatitikti šios sutarties II.14.1 straipsnyje nustatytų atitikties reikalavimams sąlygų (žr. šio sprendimo 98–101 punktus). Todėl ieškovė privalo, pasitelkdama reikiamus duomenis, įrodyti, kad šių atitikties reikalavimams sąlygų buvo laikytas, tačiau ji to nepadarė. Todėl remdamasi išlaidų neatitikties reikalavimams prezumpcija, kuri buvo pagrįsta konkrečiais požymiais ir kuri nebuvo paneigta įrodymais, Komisija pagrįstai patvirtino visų su ekspertų X ir Y darbu pagal šiuos veiksmus susijusių išlaidų neįtraukimą (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung / Komisija*, T-171/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:639, 155 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

107 Ieškovė taip pat teigia, kad jeigu būtų pritarta auditorių argumentams ir visos ekspertų X ir Y deklaruotos dienos turėtų būti neįskaitytos, tai reikštų, jog ieškovės atliktas darbas buvo įvykdytas viduje ir savavališkai be jokio eksperto pagalbos. Tokia išvada būtų paradoksali atsižvelgiant į minėto darbo apimtį ir kokybę.

108 Šie argumentai turi būti atmesti atsižvelgiant į šio sprendimo 93 punkte išdėstytą principą, kad subsidijos gavėjui nepakanka įrodyti, jog projektas buvo įvykdytas, kad subsidijos skyrimas būtų pagrįstas. Gavėjas papildomai privalo įrodyti, kad deklaruotas išlaidas patyrė pagal nustatytas atitinkamos paramos skyrimo sąlygas, nes tik tinkamai pagrįstos išlaidos gali būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus. Darytina išvada, kad šioje byloje aplinkybės, jog subsidijų sutartyje C numatyti veiksmai buvo įvykdyti ir pasiekta gerų rezultatų, nepakanka, kad dėl ekspertų X ir Y deklaruotos išlaidos būtų patvirtintos kaip atitinkančios reikalavimus. Taip pat reikia, kad būtų laikomasi būtent šios sutarties II.14.1 straipsnyje nustatytų atitikties reikalavimams sąlygų.

109 Dublike ieškovė pateikia papildomus argumentus, o jie taip pat turi būti atmesti, remiantis, be kita ko, principais dėl įrodinėjimo naštos šioje byloje paskirstymo.

110 Dėl 2009 m. vasario 13 d. ieškovė teigia, kad eksperto X dalyvavimas mokymuose Turkijoje nereiškia, kad ta dieną jis negalėjo atlikti darbo, susijusio su subsidijų sutartyje C numatytais veiksmais. Pasak ieškovės, šis dalyvavimas taip pat nereiškia, kad ji nesugebėjo teisingai tvarkyti apskaitos.

111 Ieškovė priduria, kad ekspertas X pasirašė galutiniuose finansiniuose dokumentuose reikalaujamą pateikti darbo laiko išrašą ir kad sąskaitos faktūros ir mokėjimą įrodantys dokumentai buvo pateikti Komisijai. Todėl jai kyla klausimas, kokių kitų įrodymų reikia Komisijai, atsižvelgiant ir į aplinkybę, kad darbas buvo atliktas.

112 Beje, ieškovė pagrindžia atsisakymą pateikti auditorių reikalaujamus dokumentus ir teigia, kad jie neturi jokios teisės atlikti visų jos sąskaitų audito ir kad jos atsisakymas pateikti dokumentus negali pagrįsti sprendimo neįtraukti išlaidų kaip neatitinkančių reikalavimų.

113 Visų pirma, dėl 2009 m. vasario 13 d. reikia priminti neginčijamą faktą, kad ekspertas X tą dieną dalyvavo mokymuose Turkijoje, kurie neturėjo nieko bendra su subsidijų sutartyje C nurodytais veiksmais, ir kad su šio eksperto paslaugomis tą dieną susijusios išlaidos vis dėlto buvo deklaruotos kaip susijusios su šiais veiksmais, nes ieškovė deklaravo, jog šis ekspertas tą dieną visą darbo laiką praleido atlikdamas darbą, susijusį su šiais veiksmais. Atsižvelgdama į šį konkretų auditorių nurodytą

požymį, kad tokių išlaidų priskyrimas aptariamam ekspertui už tą dieną neatitinka realybės, ieškovė turėjo įrodyti, kad iš tikrųjų tas pats ekspertas visą aptariamą darbo dieną praleido atlikdamas darbą, susijusį su aptariamais veiksmais, nors tą dieną ir dalyvavo mokymuose Turkijoje.

114 Tačiau ieškovė neįvykdė jai tenkančios įrodinėjimo pareigos. Iš tiesų, reikia pritarti auditoriams ir konstatuoti, kad ieškovės nurodytos ir Bendrajam Teismui pritaikius proceso organizavimo priemonę pateiktos sąskaitos faktūros ir darbo laiko išrašai neleidžia įrodyti realybės, taigi ir dėl eksperto X deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams. Pateiktose sąskaitose faktūrose nurodyta tik to eksperto išrašytos sąskaitos ieškovei suma už konkretų laikotarpį, tačiau nenurodyti aptariami veiksmai ir šio eksperto atlikti darbai. Pateiktuose darbo laiko išrašuose nurodytas tik to paties eksperto dėl aptariamų veiksmų išdirbtas darbo laikas konkrečią dieną, tačiau nepateikiama išsamesnės informacijos apie eksperto veiklą ir laiką, skirtą kiekvienai veiklai. Be to, ieškovė neginčijo auditorių konstatavimo, kad, pirma, persidengia įvairūs veiksmai, kuriuos atliekant dalyvavo ieškovė, ir, antra, jos apskaitos sistema neleidžia nustatyti, kurios personalo išlaidos atitinka konkrečius veiksmus (žr. šio sprendimo 101 punktą). Tokiomis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad ieškovė neįrodė dėl aptariamo eksperto deklaruotų išlaidų vykdant subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus realumo, taigi ir jų atitikties reikalavimams nei keik tai susiję su 2009 m. vasario 13 d., nei kiek tai susiję su kitomis 39 dienomis.

115 Kalbant apie ieškovės teiginius dėl atsisakymo auditoriams pateikti tam tikrus dokumentus (žr. šio sprendimo 112 punktą), reikia pažymėti, kad jie neprašė leisti atlikti ieškovės sąskaitų audito, kaip pastaroji teigia. Auditoriai prašė leisti išnagrinėti kitų veiksmų, kuriuos atliekant lygiagrečiai su aptariamais trimis veiksmais dalyvavo ieškovė, finansines ataskaitas, kad galėtų atlikti kryžminį jos pateiktos informacijos apie eksperto X darbotvarkę patikrinimą. Kaip pažymi Komisija, auditorių tikslas buvo suteikti ieškovei galimybę įrodyti jos deklaracijų dėl subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų, kurių auditas buvo atliekamas, teisingumą, o ne apskritai patikrinti jos apskaitą. Darytina išvada, kad ieškovės argumentai yra nereikšmingi, nes ji remiasi klaidingu auditorių prašymo aiškinimu. Bet kuriuo atveju šiais argumentais negalima paneigti išvados, kad ieškovė neįvykdė įrodinėjimo pareigos.

116 Remiantis išdėstytais argumentais šį pagrindą reikia atmesti.

c) Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su galutinėse audito ataskaitose padarytomis klaidomis

117 Ieškovė teigia, kad galutinėse audito ataskaitose yra tam tikras kiekis akivaizdžių procesinių ir esminių klaidų. Dėl šio aspekto ji pateikia penkis kaltinimus, kuriuos reikia išnagrinėti paeiliui.

118 Komisija ginčija šiuos kaltinimus.

1) Dėl auditorių patirties

119 Ieškovė teigia, kad auditoriai neturėjo pakankamos patirties, kad užginčytų jos atlikto darbo kokybę ir veiksmų reikalingumą, ir kad, iš esmės, vertindami deklaruotų valandų reikalingumą, jie turėjo pasitikėti pasiūlymuose, kuriuos ji pateikė siekdama gauti aptariamas subsidijas, nurodytų valandų skaičiumi.

120 Beje, ieškovė teigia, kad tam tikrose subsidijų sutartyje A nurodytų veiksmų galutinio audito ataskaitos vietose auditoriai nurodė, kad jie negali suformuluoti išvadų dėl su šiais veiksmais susijusiai veiklai skirtų išlaidų tinkamumo. Jos nuomone, auditorių prisipažinimas, kad jie negali suformuluoti tokių išvadų savaime yra įrodymas *prima facie*, kad jie neįvykdė jiems nustatytos pareigos motyvuoti.

121 Ieškovės argumentai dėl auditorių patirties turi būti atmesti.

122 Dėl auditorių patirties pažymėtina, kad nė vienas bylos elementas neleidžia suabejoti, kad jie turėjo reikiamą kvalifikaciją patikrinti ieškovės deklaruotų išlaidų atitiktį reikalavimams atsižvelgiant į subsidijų sutarčių nuostatas. Be to, ieškovė klysta teigdama, kad auditoriai turėjo pasitikėti pasiūlymuose, kuriuos ji pateikė siekdama gauti aptariamas subsidijas, nurodytų valandų skaičiumi. Iš tiesų, pakanka pažymėti, kad šių sutarčių II.15.4 ir II.17.1 straipsnius aiškinant kartu galima daryti išvadą, kad subsidijos dydis tampa galutinis tik Komisijai patvirtinus ieškovės jai pagal minėtą II.15.4 straipsnį pateiktus dokumentus, nedarant poveikio vėliau gautai informacijai, kai pagal šių sutarčių II.20 straipsnį atliekamas auditas. Taip paaiškėja, kad pasiūlymuose, kuriuos ieškovė pateikė siekdama gauti aptariamas subsidijas, dėl kurių sudarytos nagrinėjamos sutartys, nurodytos valandos yra tik prognozė, kuri nesudaro jokių kliūčių auditoriams patikrinti deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams.

123 Dėl šio sprendimo 120 punkte ieškovės pateikto argumento reikia pažymėti, kad įvairiose galutinių audito ataskaitų vietose auditoriai padarė išvadą, kad negali priimti sprendimo dėl ieškovės deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams ir kad jie negali jo priimti dėl to, jog ieškovė nepateikė reikiamos informacijos ir taip neįrodė, kad deklaruotos išlaidos atitinka reikalavimus. Tuo remiantis darytina išvada, kad minėtas auditorių negalėjimas priimti sprendimą nesusijęs su tariama jų nekompetencija ir tai neįrodo įrodinėjimo naštos pažeidimo. Nagrinėjant trečiąjį pagrindą nuspręsta, kad šios bylos aplinkybėmis iš esmės ieškovė turėjo įrodyti deklaruotų išlaidų atitiktį reikalavimams.

124 Todėl pirmąjį ieškovės kaltinimą reikia atmesti.

2) Dėl darbo laiko išrašų

125 Ieškovė teigia, kad Komisija padarė klaidą nuspręsdama, jog jos samdomi ekspertai turėjo užpildyti darbo laiko išrašus. Jos teigimu, subsidijų sutartyse nenustatyta tokia sąlyga ir nenurodyta, kokia informacija turi būti pateikta šiuose išrašuose.

126 Šį kaltinimą taip pat reikia atmesti. Iš tikrųjų subsidijų sutartyse nenustatyta ieškovės pareiga įrodyti deklaruotų išlaidų atitiktį reikalavimams pasitelkiant darbo laiko išrašus, kuriuos pildo aptariamus veiksmus vykdantys darbuotojai. Tačiau šių sutarčių II.14.1 straipsnyje nurodyta, kad deklaruotos išlaidos turi būti identifikuotinos ir kontroliuotinos. Kaip teisingai pažymi Komisija, darbo laiko išrašai yra priemonė įrodyti išlaidų atitiktį reikalavimams.

127 Be to, remiantis galutinėmis audito ataskaitomis negalima teigti, kad auditoriai savo išvadas grindė tuo, jog ieškovė nepateikė darbo laiko išrašų. Visais atvejais auditoriai išvadas grindė įvairiais požymiais. Kaip vieną iš požymių jie nurodė faktą, kad pateiktuose darbo laiko išrašuose nedetalizuota vykdyta veikla ir darbuotojų ar ekspertų kiekvienai veiklai skirtas laikas. Auditoriai nurodė kitus trūkumus, kaip antai aplinkybę, kad ieškovės apskaitos sistema neleidžia susieti personalo išlaidų ir ieškovės įvykdytos veiklos, todėl kyla pavojus, kad sąskaitos faktūros dubliuojasi. Taip auditoriai nurodė kelis sąskaitų faktūrų dubliavimosi atvejus (žr., pvz., išlaidas, nurodytas eilutėse F 13, F 21, F 27, F 30 ir F 34, kiek tai susiję su subsidijų sutartyje A nurodytais veiksmais).

128 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad auditoriai pasiūlė atmesti tam tikras išlaidas kaip neatitinkančias reikalavimų ne todėl, kad ieškovė nepateikė darbo laiko išrašų arba pakankamai tikslių išrašų, o todėl, kad ji neįrodė dėl nagrinėjamų veiksmų deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams.

129 Todėl šį kaltinimą reikia atmesti.

3) Dėl vėlavimo išrašyti sąskaitas faktūras ir atlikti mokėjimus, kiek tai susiję su subsidijų sutartyse B ir C numatytais veiksmais

130 Ieškovė kaltina auditorius, kad jie neįskaitė tam tikrų išlaidų personalui, kiek tai susiję su subsidijų sutartyse B ir C numatytais veiksmais, dėl to, kad tos sąskaitos buvo apmokėtos po to, kai Komisijai buvo pateikta galutinė ataskaita. Jos teigimu, subsidijų sutartyse nustatyta tik tai, kad išlaidos turi būti patirtos vykdant nagrinėjamus veiksmus, ir jose nereglamentuojamas momentas, kada turi būti atlikti mokėjimai. Nors šiuo atveju mokėjimai buvo atlikti pasibaigus veiksmams pagal subsidijų programas B ir C, išlaidos buvo patirtos vykdant veiksmus, kaip įrodo išrašytų sąskaitų faktūrų datos. Pasak ieškovės, jei Komisija norėjo reikalavimus atitinkančių išlaidų kvalifikavimą apriboti tik išlaidomis, kurios patirtos ir apmokėtos iki tam tikros datos, ji turėjo tai nurodyti subsidijų sutartyse.

131 Šį kaltinimą taip pat reikia atmesti, nes jis nepagrįstas tiksliu priežasčių, dėl kurių auditoriai atmetė tam tikras išlaidas, deklaruotas vykdant veiksmus pagal subsidijų sutartis B ir C, pateikimu.

132 Dėl subsidijų sutartyje B numatytų veiksmų pažymėtina, kad remiantis galutine audito ataskaita dėl šių veiksmų (5.2.1 5 punktas) galima teigti, jog auditoriai atmetė 82 000 eurų dydžio išlaidas, susijusias su keturių ekspertų darbu, ir taip padarė remdamiesi toliau nurodytais pagrindais. Apskritai auditoriai konstatavo, kad šios išlaidos į ieškovės apskaitos sistemą buvo įtrauktos ir apmokėtos iš esmės po datos, kai Komisijai buvo pateikta galutinė ataskaita, t. y. 2010 m. rugpjūčio 4 d. Auditoriai taip pat pažymėjo, kad negavo su aptariamais ekspertais sudarytų sutarčių ir kad, kaip galima teigti remiantis ieškovės ir Komisijos susirašinėjimu, darbo laiko išrašai buvo užpildyti pabaigus nagrinėjamus veiksmus ir Komisijai pateikus prašymą, o tai kelia abejonių dėl užregistruotų valandų patikimumo. Remdamiesi šiais argumentais auditoriai padarė išvadą, kad nėra pakankamų įrodymų, kad būtų galima įrodyti, jog minėtos išlaidos buvo patirtos vykdant aptariamus veiksmus.

133 Vėliau auditoriai patikslino subsidijų sutartyje B numatytų veiksmų galutinės audito ataskaitos bendruosius komentarus, kiek tai susiję su kiekvieno iš keturių ekspertų, dėl kurių buvo deklaruotos išlaidos vykdant šiuos veiksmus, situacija. Pavyzdžiui, kiek tai susiję su ekspertu Y, kuris yra vienas iš ieškovės savininkų, jie pasiūlė atmesti 18 000 eurų išlaidas dėl to, kad sąskaitoje faktūroje nurodyta data ir jos įtraukimo į ieškovės apskaitą data yra 2011 m. ir ši sąskaita buvo apmokėta 2011 m. sausio 10 d., t. y. iš esmės po to, kai 2010 m. rugpjūčio 4 d. ieškovė pateikė galutinę ataskaitą. Jie taip pat pažymėjo, kad nėra jokių įrodymų, jog šis ekspertas paslaugas suteikė vykdant veiksmus, ir kad šios paslaugos pirmą kartą buvo įtrauktos į pataisytą galutinę ataskaitą, kurią ieškovė Komisijai pateikė 2010 m. spalio 27 d.

134 Panašūs komentarai pateikti ir dėl kitų trijų ekspertų, dėl kurių išlaidos buvo deklaruotos vykdant subsidijų sutartyje B nurodytus veiksmus.

135 Šių duomenų, pateiktų subsidijų sutartyje B nurodytų veiksmų galutinėje audito ataskaitoje, ieškovė neginčijo ir pateikė tik bendrus argumentus, pateiktus šio sprendimo 130 punkte.

136 Remiantis išdėstytais duomenimis darytina išvada, kad tam tikrų deklaruotų išlaidų ekspertams vykdant subsidijų sutartyje B numatytus veiksmus atmetimas buvo pagrįstas ne tik tuo, jog, kaip tai netiksliai tvirtina ieškovė, su tuo susijusios sąskaitos faktūros buvo apmokėtos po galutinės ataskaitos pateikimo, bet ir neužginčytų duomenų, kurie konkrečiai kelia abejonių dėl deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams, būtent dėl deklaruotų išlaidų vykdant veiksmus atsiradimo, kaip reikalaujama pagal subsidijų sutarčių II.14.1 ketvirtą įtrauką, visuma.

137 Kaip teisingai pažymi Komisija, yra pagrindo rimtai abejoti išlaidomis, dėl kurių sąskaitos faktūros išrašytos ir kurios į ieškovės apskaitą įtrauktos po galutinės ataskaitos pateikimo. Beje, kaip pažymi Komisija, sunku suprasti, kaip sąskaita faktūra, kuri dar nebuvo įtraukta į ieškovės apskaitą, galėjo būti įtraukta į Komisijai pateiktą galutinę ataskaitą, kurioje, remiantis subsidijų sutarčių II.15.4 straipsniu, pateikta išsami apibendrinta pajamų ir išlaidų ataskaita.

138 Dėl subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų pažymėtina, kad remiantis šių veiksmų galutinės audito ataskaitos 5.2.1 4 punktu galima teigti, jog ekspertas Z išrašė 14 800 eurų dydžio sąskaitą faktūrą. Aptariamoje sąskaitoje faktūroje nurodyta 2010 m. birželio 9 d. data, tačiau išlaidos į ieškovės apskaitos sistemą įtrauktos 2010 m. rugsėjo 30 d. ir apmokėtos 2010 m. spalio 19 d., t. y. gerokai po galutinės ataskaitos pateikimo Komisijai datos (2010 m. liepos 21 d.) ir po to, kai 2010 m. rugpjūčio 24 d. Komisija ieškovei pranešė, jog žada atmesti visas jos deklaruotas išlaidas personalui. Auditoriai taip pat pažymėjo, kad negavo ieškovės ir eksperto sudarytos sutarties ir kad, kaip galima teigti remiantis ieškovės ir Komisijos susirašinėjimu, darbo laiko išrašai buvo užpildyti pabaigus veiksmus ir Komisijai pateikus prašymą. Beje, auditoriai pažymėjo, kad nėra pakankamai įrodymų, kuriais būtų galima pagrįsti tai, jog ekspertas sąskaitą faktūrą išrašė už 37 darbo dienas, ir kad pateiktais įrodymais galima pagrįsti sąskaitą faktūrą tik už 11 dienų. Auditoriai padarė išvadą, kad ieškovė turi pateikti paaiškinimų ir papildomų įrodymų, kad pagrįstų bendrą dienų, už kurias ekspertas išrašė sąskaitas faktūras, skaičių ir vėlavimą įtraukti šią sąskaitą faktūrą į savo apskaitos sistemą, ir pasiūlė laikinai kaip reikalavimų neatitinkančias atmesti su 26 darbo dienomis susijusias išlaidas, už kurias ekspertas išrašė 10 400 eurų dydžio sąskaitą faktūrą (26 dienos x 400 eurų).

139 Reikia pažymėti, kad nei per iki teisminę procedūrą, nei Bendrajame Teisme ieškovė nepateikė jokio įrodymo, kad užginčytų auditorių konstatavimus, pateiktus subsidijų sutartyje C numatytų veiksmų galutinės audito ataskaitos 5.2.1 4 punkte.

140 Kaip buvo konstatuota dėl subsidijų sutartyje B numatytų veiksmų, reikia pažymėti, kad tam tikrų išlaidų aptariamam ekspertui vykdant subsidijų sutartyje C numatytus veiksmus atmetimą lėmė ne tik tai, kad jos sąskaita faktūra buvo apmokėta po to, kai Komisijai buvo pateikta galutinė ataskaita; tas atmetimas buvo grindžiamas duomenų, dėl kurių konkrečiai kilo abejonių dėl deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams, visuma.

141 Remiantis išdėstytais argumentais šis kaltinimas turi būti atmestas kaip nereikšmingas.

4) Dėl naudojimosi ne Sąjungos tiekėjų paslaugomis vykdant subsidijų sutartyje B numatytus veiksmus

142 Ieškovė kaltina auditorius, kad šie atmetė su vaizdo medžiagos gamyba susijusias išlaidas vykdant subsidijų sutartyje B numatytus veiksmus dėl to, kad su jos gamyba susijusios išlaidos buvo patirtos ne Sąjungoje. Ji teigia, kad taikytinos sutartys nedraudžia paramos gavėjams naudotis ne Sąjungos tiekėjų paslaugomis. Be to, ji teigia, jog, kad ir kaip būtų, šiuo atveju didžioji vaizdo medžiagos gamybos išlaidų dalis buvo patirta Sąjungoje. Galiausiai ieškovė ginčija auditorių konstatavimą, kad ji nepateikė įrodymų, jog vaizdo medžiagos kūrimo paslaugos teikėjas buvo geriausias kokybės ir kainos santykio atžvilgiu.

143 Remiantis subsidijų sutartyje B numatytų veiksmų galutinės audito ataskaitos 5.2.2 1 punktu darytina išvada, kad auditoriai kaip reikalavimų neatitinkančias atmetė 52 497,16 euro dydžio išlaidas, susijusias su vaizdo medžiagos gamyba, nes šios išlaidos patirtos ne Sąjungoje. Beje, auditoriai konstatavo, kad ieškovė negalėjo įrodyti, kad buvo taikyta pirkimo procedūra siekiant išsirinkti vaizdo medžiagos gamintoją ir kad padarytas pasirinkimas buvo geriausias kainos ir kokybės santykio atžvilgiu. Darytina išvada, kad su vaizdo medžiagos gamyba susijusių išlaidų atmetimo pagrindas yra dvejopas ir jį reikia išnagrinėti.

144 Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su vieta, kurioje buvo patirtos su vaizdo medžiagos gamyba susijusios išlaidos, neginčytina, kad vaizdo medžiagos tiekėjas įsisteigęs JAV. Neginčytina, kad subsidijų sutartyje B nenustatytas draudimas paramos gavėjui naudotis ne Sąjungos tiekėjų paslaugomis. Vis dėlto paraiškos dėl subsidijos teikimo vadovo III.2 punkte „Reikalavimus atitinkančių išlaidų taisyklės“ nustatyta, jog tam, kad išlaidos būtų pripažintos atitinkančiomis reikalavimus, jas turi patirti pagalbos gavėjas (arba jo partneriai) vienoje iš Sąjungos valstybių narių, išskyrus Daniją.

145 Dėl paraiškos dėl subsidijos teikimo vadovo teisinės galios kiekvienos subsidijų sutarties įžanginėje dalyje nustatyta, kad šiose sutartyse išdėstytos nuostatos yra viršesnės, be kita ko, už šio vadovo nuostatas, tačiau šis vadovas turėtų būti naudojamas „papildomai“. Kadangi šiuo atveju vieta, kurioje išlaidos turi būti patirtos, sutartyse nenurodyta, tačiau nurodyta vadove, kuris taip papildo aptariamas sutartis, reikia daryti išvadą, kad šis vadovas reglamentuoja konkretų su išlaidomis susijusį klausimą.

146 Ieškovė Bendrajame Teisme iš tiesų teigia, kad net jeigu vaizdo medžiagos gamybos tiekėjas yra JAV registruota bendrovė, šios vaizdo medžiagos gamybos išlaidos iš tikrųjų buvo patirtos Sąjungoje. Sąjungoje buvo sukurtas scenarijus, pagaminta vaizdo medžiaga ir dubliažas. Vis dėlto šiems teiginiams pagrįsti nepateikta jokių įrodymų.

147 Todėl reikia daryti išvadą, kad auditorių išvados pirmasis pagrindas negali būti paneigtas ieškovės argumentais.

148 Dėl antrojo pagrindo, susijusio su tuo, jog ieškovė nepateikė įrodymų, kad buvo taikyta pirkimo procedūra ir kad vaizdo medžiagos gamybos tiekėjas buvo geriausias kainos ir kokybės santykio atžvilgiu, reikia pažymėti, jog subsidijų sutarčių II.9.1 straipsnyje nustatyta:

„Jeigu paramos gavėjai turi sudaryti sutartis dėl veiksmų vykdymo ir jeigu tai yra veiksmų išlaidos, nurodytos pirminio biudžeto skyriuje dėl tiesioginių reikalavimus atitinkančių išlaidų, jie turi skelbti potencialių kandidatų konkursą ir sudaryti sutartį su geriausią kainos ir kokybės santykį pasiūliusiu tiekėju <…> laikydamiesi skaidrumo ir vienodo požiūrio į potencialius kontrahentus principų ir vengdami interesų konflikto.“

149 Beje, reikia priminti, kad subsidijų sutarčių II.14.1 straipsnyje nustatyta, jog tam, kad išlaidos būti kvalifikuojamos kaip atitinkančios reikalavimus, jos „turi būti protingos ir pagrįstos ir atitikti gero finansų valdymo principus, susijusius su, be kita ko, kainos ir kokybės, taip pat išlaidų ir veiksmingumo santykiu.“

150 Remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad su vaizdo medžiagos gamyba susijusios išlaidos buvo įtrauktos į subsidijų sutartyje B nurodytų veiksmų pirminio biudžeto skyrių „Viešinimas ir platinimas“ kaip tiesioginės išlaidos. Tuo remiantis darytina išvada, kad, remdamiesi ne tik subsidijų sutarčių II.19.1 straipsniu, bet ir šių sutarčių II.14.1 straipsniu, auditoriai pagrįstai prašė ieškovės pateikti įrodymų, kad buvo taikyta pirkimo procedūra ir kad pasirinktas vaizdo medžiagos gamybos tiekėjas buvo geriausias atsižvelgiant į kainos ir kokybės bei išlaidų ir veiksmingumo santykį. Ieškovė privalėjo pateikti šiuos įrodymus.

151 Tarčiau remiantis bylos medžiaga negalima teigti, kad ieškovė tokius įrodymus pateikė.

152 Ieškinio 31 priede esančių pasiūlymų, kurie buvo pateikti Komisijai, data iš tiesų yra 2010 m. lapkričio 18 d., kuri yra vėlesnė už subsidijų sutartyje B nustatytą veiksmų pabaigos datą, t. y. 2010 m. birželio 9 d. Tai prieštarauja subsidijų sutarčių II.9.1 straipsnio nuostatoms, kuriose daroma nuorodą į „potencialius“ kontrahentus ir kuriomis remiantis galima daryti išvadą, kad pasiūlymai turi būti pateikti vykdant veiksmus, o ne juos įvykdžius.

153 Dėl 2008 m. pateiktų pasiūlymų, kurie pateikti ieškinio 30 priede, reikia pažymėti, kad, kaip nurodė pati ieškovė, jie susiję su kita paslaugų rūšimi, t. y. su klasikinės vaizdo medžiagos kūrimu be specialiųjų efektų, kurios ieškovė vėliau atsisakė ir galiausiai nusprendė, kad subsidijų sutartyje B nurodytų veiksmų tikslai bus geriau pasiekti, jei pagamintoje vaizdo medžiagoje bus specialiųjų efektų.

154 Todėl reikia daryti išvadą, kad auditorių išvados antrasis pagrindas taip pat negali būti paneigtas ieškovės argumentais.

155 Remiantis išdėstytais argumentais šį kaltinimą reikia atmesti.

5) Dėl ieškovės atliktų darbų kokybės

156 Ieškovė kaltina auditorius ir Komisiją, kad šie neatsižvelgė į jos atliktų darbų kokybę ir į tai, kad tikslai, dėl kurių buvo suteiktos subsidijos, buvo pasiekti.

157 Šis kaltinimas turi būti atmestas atsižvelgiant į Sąjungos finansinės paramos teikimą reglamentuojantį pagrindinį principą, pagal kurį Sąjunga gali subsidijuoti tik faktiškai patirtas išlaidas. Kaip jau minėta, iš šio principo matyti, jog paramos gavėjui nepakanka įrodyti, kad projektas buvo įgyvendintas, siekiant pateisinti konkrečios subsidijos skyrimą. Papildomai paramos gavėjas privalo įrodyti, kad deklaruotas išlaidas patyrė pagal nustatytas atitinkamos paramos skyrimo sąlygas, nes tik tinkamai pagrįstos išlaidos gali būti laikomos reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis. Pareiga laikytis nustatytų finansinių sąlygų yra vienas iš pagrindinių paramos gavėjo įsipareigojimų ir todėl nuo jos priklauso finansinės paramos skyrimas (žr. šio sprendimo 93 punktą).

158 Remiantis išdėstytais argumentais ketvirtasis pagrindas turi būti atmestas.

d) Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su tuo, kad šalys nebuvo susitarusios dėl auditorių taikytų audito standartų

159 Ieškovė teigia, kad auditoriai taikė audito normas, kurios nebuvo įtvirtintos subsidijų sutartyse, taigi dėl jų šalys nebuvo susitarusios. Beje, tiek pirminėse, tiek laikinose audito ataskaitose nieko nepasakyta apie šių sutarčių nuostatas, todėl auditoriai veikė remdamiesi Komisijos vienašališkai nustatytais tikslais, o ne šiose sutartyse nustatytų įgaliojimų sąlygomis. Kadangi auditorių išvados, o vėliau – ginčijamas sprendimas buvo grindžiami taisyklėmis, dėl kurių šalys nebuvo susitarusios, šis sprendimas turėtų būti panaikintas.

160 Komisija teigia, kad šį pagrindą reikia atmesti.

161 Visų pirma reikia pažymėti, kad remiantis galutinių audito ataskaitų santraukose pateiktais paaiškinimais darytina išvada, jog auditas buvo atliktas laikantis tarptautinių audito standartų ir pagal „Tarptautinės buhalterių federacijos patvirtintos tarptautinės patikinimo užduočių sistemos principus ir sąvokas“. Be to, galutinių audito ataskaitų 1.1 punkte pažymėta, kad audito tikslas yra patikrinti, be kita ko, ar Komisijos išmokėta finansinė parama panaudota išimtinai nagrinėjamiems veiksmams, ar deklaruotos išlaidos patirtos aptariamos subsidijų sutarties galiojimo laikotarpiu, ar šių išlaidų teisingumas įrodytas tinkamais dokumentais, mokėjimo įrodymais ir kontrolės sistemos taikymu ir ar koordinatorius veiksmus valdė laikydamasis gero finansinio valdymo, ekonomiškumo ir veiksmingumo principų. Ši audito tikslo apibrėžtis tik atspindėjo subsidijos gavėjo deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams sąlygas, nustatytas subsidijų sutarčių II.14.1 straipsnyje. Beje, auditoriai šiuo atveju veikė remdamiesi šių sutarčių II.20 straipsniu. Darytina išvada, kad ieškovės kaltinimą, jog audito tikslus Komisija nustatė vienašališkai, reikia atmesti.

162 Toliau reikia pažymėti, kad galutinių audito ataskaitų tyrimas atskleidžia, jog ginčijamos ieškovės deklaruotos išlaidos buvo atmestos dėl to, kad netenkino atitikties reikalavimams sąlygų, nustatytų, be kita ko, subsidijų sutarčių II.14.1 straipsnyje. Beje, tokią išvadą taip pat galima daryti remiantis ankstesniais argumentais, susijusiais du kitais ieškovės pateiktais pagrindais. Kaip teisingai pažymi Komisija, audito standartai, dėl kurių, remiantis ieškovės argumentais, šalys nebuvo susitarusios, susiję tik su profesiniais ir etiniais standartais, kurių auditoriai turi laikytis vykdydami savo funkcijas, ir visiškai nesusiję su ieškovės deklaruotų išlaidų atitikties reikalavimams sąlygomis. Beje, ieškovė neįrodo ryšio tarp šių audito standartų ir auditorių išvadų dėl sąnaudų atitikties reikalavimams, kitaip tariant, ji neįrodo, kaip dėl audito standarto išlaidos gali ar negali atitikti reikalavimų.

163 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškovės kaltinimas, jog auditoriai taikė audito standartus, dėl kurių šalys nebuvo bendrai sutarusios, turi būti atmestas kaip nereikšmingas.

164 Galiausiai reikia pažymėti, kad dublike ieškovė teigia, jog laikėsi Italijos teisėje nustatytų apskaitos standartų ir kad dėl tos priežasties ginčijamu sprendimu, kuris, kaip įtariama, grindžiamas kitais audito standartais, dėl kurių šalys nebuvo susitarusios, pažeidžiamas finansinio reglamento 126 straipsnio 2 dalies d punktas.

165 Finansinio reglamento 126 straipsnio 2 dalies d punkte nustatyta, kad reikalavimus atitinkančios išlaidos turi būti įtrauktos į gavėjo apskaitą ir nustatytos laikantis apskaitos standartų, taikytinų šalyje, kurioje įsisteigęs gavėjas, ir įprastinės gavėjo praktikos apskaitos srityje.

166 Tačiau remiantis išdėstytais argumentais būtina pažymėti, kad tai, jog ieškovės deklaruotos išlaidos gali atitikti Italijos apskaitos standartus, visiškai nereiškia, kad šios išlaidos neprieštarauja atitikties reikalavimams sąlygoms, išdėstytoms, be kita ko, subsidijų sutarčių II.14 straipsnyje. Dėl šios priežasties aplinkybė, kad ieškovė remiasi finansinio reglamento 126 straipsnio 2 dalies d punktu, neturi reikšmės.

167 Remiantis išdėstytais argumentais šį pagrindą reikia atmesti.

e) Dėl antrojo pagrindo, susijusio, viena vertus, su nepagrįstu vėlavimu pateikti ieškovei galutines audito ataskaitas ir, kita vertus, su tuo, kad Komisija blogai administravo aptariamus veiksmus

168 Reikia priminti, kad šiame pagrinde ieškovė pateikia du kaltinimus.

169 Pirmajame kaltinime ieškovė nurodo neprotingą 18 mėnesių laikotarpį, praėjusį nuo 2012 m. sausio 25 d., kai jai buvo pranešta apie peržiūrėtus audito ataskaitų projektus, iki 2013 m. birželio 10 d., kai jai buvo pateiktos galutinės audito ataskaitos. Šio laikotarpio trukmė ieškovei sudarė įspūdį, kad Komisija netiesiogiai pritarė jos argumentams dėl auditorių išvadų, ir jai padarė žalos, nes ieškovė negalėjo tinkamai ir veiksmingai užginčyti Komisijos išvadų.

170 Dėstydama antrąjį kaltinimą ji priekaištauja Komisijai, kad ši apskritai blogai administravo aptariamus veiksmus.

171 Komisija ginčija ieškovės kaltinimus.

172 Dėl pirmojo kaltinimo reikia visų pirma pažymėti, kad nėra jokios teisės aktuose ar sutartyse įtvirtintos nuostatos, kurioje būtų nurodyta subsidijų sutarčių II.20 straipsnyje numatyto audito trukmė. Pastarojo straipsnio 3 dalyje tik numatyta, kad auditas gali būti atliktas per penkerius metus nuo likučio išmokėjimo datos. Tai reiškia, kad nustatant iš subsidijų sutarčių vykdymo kylančias šalių pareigas reikia atsižvelgti į sutarties šalių pareigą ją vykdyti sąžiningai. Šiuo atveju pagal šį principą Komisija privalėjo per protingą terminą pranešti ieškovei apie auditorių išvadas, kad ši galėtų jas veiksmingai užginčyti, ir apskritai nepalikti jos nežinioje, nes tai ieškovei darytų žalos.

173 Remiantis bylos medžiaga galima teigti, kad peržiūrėti aptariamų veiksmų audito ataskaitų projektai ieškovei buvo pateikti 2012 m. sausio 24 d. 2012 m. vasario 15 d. ieškovė pateikė pastabas dėl šių peržiūrėtų projektų. 2012 m. balandžio 26 d. auditoriai Komisijai pateikė galutines audito ataskaitas, o 2013 m. birželio 10 d. šias ataskaitas Komisijai pateikė ieškovei.

174 Todėl reikia pripažinti, kad audito procedūra vyko laikantis sąžiningo sutarčių vykdymo principo iki 2012 m. balandžio 26 d., kai auditoriai Komisijai pateikė galutines audito ataskaitas. Taip pat reikia konstatuoti, kad nuo 2012 m. balandžio 26 d. iki 2013 m. birželio 10 d., kai šios galutinės ataskaitos buvo pateiktos ieškovei, praėjo daugiau kaip trylika mėnesių. Todėl reikia išnagrinėti, ar atsižvelgiant į sąžiningo sutarčių vykdymo principą toks laiko tarpas šiuo atveju yra protingas.

175 Atsižvelgiant į bylos turinį, ilgesnis kaip trylikos mėnesių laikotarpis yra nepagrįstas ir neprotingas. Iš tiesų, po to, kai 2012 m. balandžio 26 d. auditoriai Komisijai pateikė galutines audito ataskaitas, nebuvo jokių Komisijos ir ieškovės kontaktų. Beje, kaip galima teigti remiantis 2013 m. birželio 10 d. raštais, Komisija patvirtino šias galutines audito ataskaitas ir nedarė jokių pakeitimų. Be to, nei audito tikslas, nei galutinių audito ataskaitų turinys nebuvo sudėtingas.

176 Vienintelis aspektas, kurį Komisija nurodė siekdama pagrįsti ilgesnį nei trylikos mėnesių laiko tarpą, buvo 2012 m. rugsėjo 10 d. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) pradėtas tyrimas. Pasak Komisijos, dėl šio pradėto tyrimo jai reikėjo kelių mėnesių auditorių išvadoms patikrinti ir patvirtinti.

177 Reikia pažymėti, kad Komisija pakankamai nepaaiškino, kaip OLAF sprendimas pradėti tyrimą nulėmė ilgesnį nei trylikos mėnesių laiko tarpą. Be to, šis tyrimas pradėtas praėjus penkiems mėnesiams nuo galutinių audito ataskaitų pateikimo Komisijai, o tai įrodo, kad bet kuriuo atveju nuo galutinių audito ataskaitų pateikimo Komisijai ir OLAF sprendimo pradėti tyrimą praėjo penki mėnesiai. Tačiau remiantis bylos medžiaga negalima teigti, kad šiuo penkių mėnesių laikotarpiu Komisija ėmėsi kokių nors aktyvių veiksmų.

178 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad daugiau nei trylikos mėnesių laiko tarpas, praėjęs nuo galutinių audito ataskaitų pateikimo Komisijai iki pranešimo apie šias ataskaitas ieškovei, šiuo atveju yra neprotingas terminas, todėl laikomas Komisijos sutartinių įsipareigojimų, aiškinamų atsižvelgiant į sąžiningo sutarčių vykdymo principą, neįvykdymu.

179 Vis dėlto, remiantis bylos medžiaga, negalima teigti, kad neprotingas vėlavimas pranešti ieškovei apie galutines audito ataskaitas, kaip ji teigia, padarė neigiamos įtakos galimybei veiksmingai užginčyti auditorių išvadas.

180 Visų pirma, kaip teisingai pabrėžia Komisija, reikia pažymėti, kad ieškovė turėjo dvi galimybes, t. y. 2011 m. gruodžio 22 d. ir 2012 m. vasario 15 d., auditoriams pateikti pastabas ir pagrindžiančius dokumentus, kai buvo paruoštas audito ataskaitų projektas. Taip pat reikia pažymėti, kad Komisija pritarė visumai auditorių išvadų. Tokiomis aplinkybėmis neįrodyta, kad neprotingas vėlavimas pranešti ieškovei apie galutines audito ataskaitas padarė neigiamos įtakos jos galimybei veiksmingai užginčyti auditorių išvadas. Be to, reikia pažymėti, kad, pateikusi galutines audito ataskaitas, Komisija ieškovei suteikė kitų progų pateikti pastabas ir papildomus pagrindžiančius dokumentus ir kad būtent šiomis aplinkybėmis ieškovė pateikė pastabas 2013 m. liepos 9 d. ir 2013 m. spalio 7 d. raštais.

181 Dėl Bendrajame Teisme ieškovės pateikto argumento, kad per tą ilgą laiko tarpą, kai buvo atliekamas auditas, dauguma aptariamus veiksmus administravusių darbuotojų išėjo iš darbo, todėl ieškovė nebeturėjo reikiamos informacijos, kad galėtų veiksmingai užginčyti auditorių išvadas, reikia pasakyti tai, kas nurodyta toliau.

182 Viena vertus, kaip teisingai pažymi Komisija, remiantis bylos medžiaga galima teigti, kad du pagrindiniai aptariamus veiksmus administravę asmenys, t. y. ekspertai X ir Y, šio ieškinio pareiškimo momentu vis dar buvo ieškovės valdytojai, todėl galėjo jai suteikti visą reikalingą informaciją auditorių išvadoms užginčyti.

183 Kita vertus, reikia pažymėti, kad, remiantis subsidijų sutarčių II.20 straipsnio 2 ir 3 dalimis, ieškovė privalėjo saugoti visų dokumentų, visų pirma, apskaitos ir mokesčių, originalus penkerius metus nuo likučio išmokėjimo datos, t. y. iki 2015 m. Tuo remiantis darytina išvada, kad vėlavimas pranešti apie galutines audito ataskaitas negali turėti neigiamos įtakos ieškovės galimybei remtis minėtais dokumentais ir grįsti savo poziciją, nes ji pagal sutartį buvo įsipareigojusi saugoti šiuos dokumentus iki 2015 m., ir kad šiai bylai reikšmingos aplinkybės, t. y. rungimosi principu grindžiama audito procedūra, klostėsi 2013 m.

184 Remiantis išdėstytais argumentais pirmąjį ieškovės kaltinimą reikia atmesti.

185 Reikia priminti, kad dėstydama antrąjį kaltinimą ieškovė priekaištauja Komisijai, kad ši apskritai blogai administravo aptariamus veiksmus. Kaip blogo administravimo požymį ji nurodo Komisijos komunikavimo su ja trūkumą vykdant veiksmus, vėliau peržiūrint subsidijų prašytojams skirtą vadovą, kuriame po peržiūros pateikta daug daugiau informacijos apie reikalavimus atitinkančias išlaidas, ir tai, kad subsidijų sutartyse buvo įvairių stiliaus klaidų.

186 Šį kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą. Dėl įtariamo komunikacijos iš Komisijos pusės trūkumo vykdant aptariamus veiksmus pažymėtina, kad bylos medžiagoje nėra įrodymų, kad vykdant tuos veiksmus ieškovei reikėjo papildomos informacijos ir patikslinimų iš Komisijos ir kad ieškovė prašė susitikimo, o Komisija atsisakė jį surengti. Komisija taip pat teisingai nurodo aplinkybę, kad 2009 m. lapkričio mėn. jos kompetentingos tarnybos ieškovės patalpose surengė šių veiksmų patikrinimo vizitą.

187 Dėl kitų dviejų ieškovės pateiktų požymių (žr. šio sprendimo 185 punktą) pažymėtina, kad jais negalima įrodyti, kad Komisija blogai administravo.

188 Remiantis išdėstytais argumentais šį pagrindą reikia atmesti. Kadangi ieškovei nepavyko įrodyti, kad pagal subsidijų sutartis ji turi skolinių reikalavimų Komisijai, antrą jos reikalavimų dalį reikia atmesti.

3. Dėl pirmos reikalavimų dalies, susijusios su prašymu panaikinti ginčijamą sprendimą

189 Reikia priminti, kad antrojo pagrindo pirmasis kaltinimas ir penktasis pagrindas turi būti laikomi pateiktais reikalavimų pirmai daliai pagrįsti. Pirmiausia reikia išnagrinėti penktąjį pagrindą.

a) Dėl penktojo pagrindo, susijusio su Komisijos kompetencijos priimti ginčijamą sprendimą nebuvimu

190 Dublike ieškovė ginčija Komisijos kompetenciją priimti ginčijamą sprendimą. Ji teigia, kad pagal sutartis Komisija negali priimti vienašalių aktų, kaip antai šiuo atveju ginčijamo sprendimo, ir kad siekdama įpareigoti savo kontrahentą vykdyti sutartinius įsipareigojimus ji privalo, jei to reikia, kreiptis teismą, veikiantį kaip sutarties tikrintojas, ir pateikti prašymą dėl mokėjimo pagal SESV 272 straipsnį. Ieškovės teigimu, kompetencijos priimti privalomai vykdytiną vienašalį aktą dėl skolos pagal sutartį sugrąžinimo suteikimas Komisijai pažeidžia Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį, nes Komisijos „kontrahentas“ neturi veiksmingų gynybos priemonių prieš šį vienašalį aktą. Viena vertus, ieškinio dėl šio akto panaikinimo veiksmingumui neigiamos įtakos daro Bendrojo Teismo jurisprudencija, pagal kurią nagrinėjant ieškinį dėl panaikinimo su sutartinių nuostatų ir sutarčiai taikomos nacionalinės teisės pažeidimu susiję pagrindai yra nepriimtini. Kita vertus, kaip sutarties tikrintojas veikiančiame teisme nagrinėjant Komisijos „kontrahento“ pareikštą ieškinį dėl sutartinės atsakomybės Komisija gali prieš savo „kontrahentą“ remtis privalomai vykdytinu vienašaliu aktu, kurio teisėtumą per tą laiką bus patvirtinęs teismas, veikiantis kaip teisėtumo tikrintojas.

191 Komisija tvirtina, kad šis pagrindas nepagrįstas.

192 Reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas yra SESV 299 straipsnis ir finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalis.

193 SESV 299 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Tarybos, Komisijos ar Europos centrinio banko aktai, kuriais asmenims, išskyrus valstybes, skiriama piniginė prievolė, yra vykdomi privaloma tvarka.“

194 Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Institucija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, išskyrus valstybes, priimdama sprendimą, kuris vykdomas, kaip apibrėžta SESV 299 straipsnyje.“

195 Reikia pažymėti, kad finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalis yra skyriuje „Įplaukų operacijos“, po kurio eina skyrius „Išlaidų operacijos“, o šie du skyriai taikomi ne konkrečioje Sąjungos veiksmų srityje, o visoms su jos biudžetu susijusioms operacijoms, o tai patvirtina aplinkybė, kad šie skyriai yra IV antraštinėje dalyje „Biudžeto vykdymas“, kuris savo ruožtu yra pirmoje reglamento dalyje „Bendrosios nuostatos“.

196 Taigi finansinio reglamento IV antraštinės dalies nuostatos taip pat taikomos ir sutarčių srityje, o tai taip pat patvirtina, be kita ko, šioje reglamento antraštinėje dalyje esančio 90 straipsnio nuostatos, kuriose pasakyta, kad „mokėjimas atliekamas pateikus įrodymus, kad atitinkamas veiksmas atitinka pagrindinio teisės akto arba sutarties nuostatas“.

197 Kaip ne kartą yra patvirtinęs Bendrasis Teismas, nei SESV 299 straipsnyje, nei finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalyje nedaromas skirtumas pagal tai, kad skolinis reikalavimas, kurio konstatavimas įtvirtintas privalomai vykdytinu sprendimu, yra sutartinės ar nesutartinės kilmės (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 13 d. Sprendimo *Insula / Komisija*, T-246/09, nepaskalbtas Rink., EU:T:2012:287, 94 ir 95 punktus ir 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Applied Microengineering / Komisija*, T-387/09, EU:T:2012:501, 39 punktą).

198 Tuo remiantis darytina išvada, kad SESV 299 straipsniu ir finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalimi Komisijai suteikiama kompetencija priimti ginčijamą sprendimą neatsižvelgiant į aplinkybę, kad šiame sprendime aptariamas skolinis reikalavimas susijęs su subsidijų sutarčių vykdymu ir dėl to yra „sutartinis“.

199 Priešingai, nei teigia ieškovė, šio sprendimo 197 punkte nurodyta jurisprudencija nepažeidžia 2010 m. birželio 17 d. Sprendimo *CEVA / Komisija* (T-428/07 ir T-455/07, EU:T:2010:240, 68 punktas).

200 Iš tiesų, remiantis 2010 m. birželio 17 d. Sprendimo *CEVA / Komisija* (T-428/07 ir T-455/07, EU:T:2010:240) 68 punktu, teigtina, kad iš principo Komisija sutarčių srityje neturi teisės priimti vienašalių aktų, todėl ji neturi suinteresuotojo kontrahento atžvilgiu priimti sprendimo pobūdžio akto siekdama, kad šis įvykdytų finansinio pobūdžio sutartinius įsipareigojimus, tačiau turi prireikus kreiptis į kompetentingą teismą pateikdama reikalavimą sumokėti.

201 Vis dėlto, kaip Bendrasis Teismas jau pažymėjo 2012 m. birželio 13 d. Sprendime *Insula / Komisija* (T-246/09, nepaskalbtas Rink., EU:T:2012:287, 99 puntas), remiantis 2010 m. birželio 17 d. Sprendimu *CEVA / Komisija* (T-428/07 ir T-455/07, EU:T:2010:240, 68 punktas) darytina išvada, kad priimdamas tokį sprendimą Bendrais Teismas tik nurodė, kad tik remdamasi sutartimi Komisija negali priimti vienašalio akto, kuriuo siekiama susigrąžinti solinį reikalavimą pagal sutartį. Kita vertus, jis neatmetė galimybės, kad tokio akto teisinis pagrindas gali būti, pavyzdžiui, finansinio reglamento nuostata, kaip yra šiuo atveju, kai ginčijamas sprendimas grindžiamas, be kita ko, finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalimi.

202 Bet kuriuo atveju, jeigu 2010 m. birželio 17 d. Sprendimas *CEVA / Komisija* (T-428/07 ir T-455/07, EU:T:2010:240) galėtų būti aiškinamas taip, kad juo konstatuojama, jog Komisija neturi kompetencijos priimti privaloma tvarka vykdytino sprendimo, kuriuo būtų formalizuotas skolinio reikalavimo pagal sutartį konstatavimas, tai tektų iš naujo įvertinti tokią išvadą dėl šio sprendimo 195–198 punktuose išdėstytų priežasčių.

203 Šio sprendimo 197 straipsnyje nurodyta Bendrojo Teismo jurisprudencija taip pat nepažeidžia, priešingai, nei teigė ieškovė, atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą, 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija* (C-506/13 P, EU:C:2015:562).

204 Iš tiesų, 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendime *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija* (C-506/13 P, EU:C:2015:562) Teisingumo Teismo nagrinėjo klausimą, ar debeto aviza yra ginčytinas aktas pagal SESV 263 straipsnį. Teisingumo Teismas nusprendė, kad ne, nes minėta debeto aviza nesukelia teisinių pasekmių, kurios kiltų iš viešosios valdžios įgyvendinimo prerogatyvų, tačiau yra neatskiriama nuo šios bylos šalių sutartinių santykių (žr. minėto sprendimo 20 ir 24 punktus).

205 Būtent nagrinėdamas debeto avizos teisinį, sutartinį ar administracinį pobūdį Teisingumo Teismas patvirtino, kad nors Sąjungos teismas pripažįsta savo jurisdikciją nagrinėti ieškinį dėl aktų, kurie patenka vien į sutartinių santykių sritį, panaikinimo, jis rizikuoja ne tik paneigti SESV 272 straipsnio prasmę, bet ir tuo atveju, kai sutartyje nėra tokios arbitražinės išlygos, išplėsti savo jurisdikciją ir peržengti SESV 274 straipsnyje nustatytas ribas (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 19 punktas).

206 Būtent tokiomis pačiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pabrėžė, kad jeigu institucija, būtent Komisija, skirdama finansinę paramą nusprendžia sudaryti sutartį pagal SESV 272 straipsnį, ji turi laikytis ta sutartimi apibrėžtų ribų ir kad, be kita ko, dėl šios priežasties santykiuose su suinteresuotaisiais kontrahentais ji turi vengti vartoti dviprasmiškas formuluotes, kurias šie kontrahentai gali suvokti taip, kad jos buvo nustatytos remiantis teise priimti vienašalius sprendimus, viršijančius sutarties nuostatų taikymo sritį (2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 21 punktas).

207 Kadangi 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendime *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija* (C-506/13 P, EU:C:2015:562) nagrinėjama debeto aviza ir klausimas, kokia teisių gynimo priemonė yra galima tokiam aktui užginčyti, o ne privalomai vykdytinas sprendimas, kaip yra šioje byloje ginčijamo sprendimo atveju, ir ne klausimas dėl tokio sprendimo autoriaus kompetencijos, darytina išvada, kad šis sprendimas neturi reikšmės nagrinėjamai bylai ir todėl nepagrindžia ieškovės teiginio, susijusio su Komisijos kompetencijos priimti ginčijamą sprendimą nebuvimu. Iš tiesų, priešingai nei debeto aviza, kuri sutartinių santykių kontekste yra aktas, dėl kurio negali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, ginčijamas sprendimas neginčijamai yra toks aktas, nes juo siekiama sukelti privalomų teisinių pasekmių, kurios nesusijusios su šalis siejančiais sutartiniais santykiais ir kurioms sukelti reikia įgyvendinti Komisijai, kaip administracinės valdžios institucijai, suteiktas viešosios valdžios prerogatyvas (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562, 20 punktą ir 2016 m. rugsėjo 29 d. Nutarties *Investigación y Desarrollo en Soluciones y Servicios IT / Komisija*, C-102/14 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:737, 55 ir 58 punktus). Reikia pažymėti, kad, nepaisant aplinkybės, jog subsidijų sutarčių II.19.5 straipsnyje aiškiai daroma nuoroda į Komisijos galimybę priimti privaloma tvarka vykdytiną sprendimą, kaip yra šioje byloje nagrinėjamo ginčijamo sprendimo atveju, pastarojo teisinis pobūdis vis dėlto apibrėžiamas ne pagal šias sutartis ar joms taikytiną teisę, o pagal SESV 299 straipsnį ir finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalį (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 13 d. Sprendimo *Insula / Komisija*, T-246/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:287, 94–96 punktus ir 2012 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Applied Microengineering / Komisija*, T-387/09, EU:T:2012:501, 39 punktą).

208 Kadangi ginčijamas sprendimas yra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, pavojus, jog bus neteisėtai išplėsta teisėtumą tikrinančios teismo jurisdikcija, apie kurį Teisingumo Teismas kalba 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija* (C-506/13 P, EU:C:2015:562) 19 punkte (žr. šio sprendimo 205 punktą), šiuo atveju nekyla, nes bet kuriuo atveju sutartis tikrinantis teismas, t. y. šiuo atveju Sąjungos teismas, į kurį kreiptasi pagal SESV 272 straipsnį, neturi jurisdikcijos atlikti tokio akto teisėtumo kontrolės (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Helkon Media / Komisija*, T-122/06, nepaskelbtas Rink., EU:T:2008:418, 44 punktą). Laikantis tos pačios logikos, minėto sprendimo 21 punkte Teisingumo Teismo nurodyta situacija (žr. šio sprendimo 206 punktą) netaikoma šioje byloje, nes, kaip jau minėta, privaloma tvarka vykdytino akto, kaip antai ginčijamo sprendimo, priėmimas nesusijęs su sutartiniais santykiais.

209 Ieškovė vis dėlto teigia, kad kompetencijos priimti vienašalį aktą dėl skolos pagal sutartį sugrąžinimo suteikimas Komisijai pažeistų Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį, nes suinteresuotasis kontrahentas neturi veiksmingų gynybos priemonių prieš šį vienašalį aktą (žr. šio sprendimo 190 punktą).

210 Šiuo klausimu reikia priminti, kad veiksmingos teisminės apsaugos principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, šiuo metu įtvirtintas Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje (žr. 2012 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Otis ir kt.*, C-199/11, EU:C:2012:684, 46 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Šis principas sudarytas iš įvairių elementų, tarp kurių yra teisė kreiptis į teismą (2012 m. lapkričio 6 d. *Otis ir kt.*, C-199/11, EU:C:2012:684, 48 punktas).

211 Dėl teisės kreiptis į teismą, reikia pažymėti, jog tam, kad „teismas“ galėtų pagal Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį priimti sprendimą dėl ginčo, susijusio su iš Sąjungos teisės išplaukiančiomis teisėmis ir pareigomis, reikia, kad jis turėtų jurisdikciją nagrinėti visus klausimus, susijusius su jo nagrinėjamai bylai svarbiomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis (2012 m. lapkričio 6 d. *Otis ir kt.*, C-199/11, EU:C:2012:684, 49 punktas).

212 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad po dalinio perkvalifikavimo Bendrasis Teismas toje pačioje byloje nagrinėja tiek ginčijamo sprendimo teisėtumą, tiek Komisijos skolinio reikalavimo pagrįstumą ieškovės, dėl kurios priimtas tas sprendimas, atžvilgiu. Kadangi visus su faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis susijusius nagrinėjamam ginčui reikšmingus klausimus nagrinėja Bendrasis Teismas, reikia daryti išvadą, kad šis ieškinys yra veiksminga teisinė gynyba pagal Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį.

213 Apskritai reikia pažymėti, kad jeigu Komisija priima privaloma tvarka vykdytiną sprendimą, kad iš suinteresuotojo kontrahento susigrąžintų skolą pagal sutartį, šis turi galimybę Bendrajame Teisme pareikšti ieškinį, kurio teisinis pagrindas yra tiek SESV 263 straipsnis, tiek 272 straipsnis, jeigu nagrinėjamoje sutartyje yra arbitražinė išlyga, kaip tai suprantama pagal SESV 272 straipsnį. Tokiame ieškinyje šis kontrahentas gali ginčyti ne tik aptariamo sprendimo teisėtumą ir nurodyti su Sutartimi ar bet kuria jos įgyvendinimo norma susijusius pagrindus, bet ir pateikti pagrindus ir argumentus, susijusius su sutartimi ar su jai taikytina teise, ir prašyti Bendrojo Teismo priimti sprendimą dėl jo ir Komisijos sutartinio ginčo esmės šiuo atveju naudojantis pagal SESV 272 straipsnį jam suteikta neribota jurisdikcija (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Technion ir Technion Research & Development Foundation / Komisija*, T-216/12, EU:T:2015:746, 57 punktą ir 2016 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Trivisio Prototyping / Komisija*, T-184/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:652, 62 punktą).

214 Remiantis išdėstytais argumentais šį pagrindą reikia atmesti.

b) Dėl antrojo pagrindo pirmojo kaltinimo, susijusio su neprotingu vėlavimu pateikti ieškovei galutines audito ataskaitas

215 Reikia priminti, kad Bendrasis Teismas nusprendė, jog antrojo pagrindo pirmasis kaltinimas, susijęs su neprotingu vėlavimu pateikti ieškovei galutines audito ataskaitas, turi būti laikomas pateiktų grindžiant ne tik reikalavimų antrą dalį, bet ir tų reikalavimų pirmą dalį, kiek tas vėlavimas turėjo įtakos ieškovės galimybei veiksmingai gintis per ginčijamo sprendimo priėmimu pasibaigusią administracinę procedūrą dėl susigrąžinimo (žr. šio sprendimo 75 punktą).

216 Šis kaltinimas akivaizdžiai turi būti atmestas.

217 Kadangi galutinės audito ataskaitos ieškovei buvo pateiktos 2013 m. birželio 10 d. raštais (žr. šio sprendimo 27 punktą), ji šiuos dokumentus jau turėjo prieš gaudama 2013 m. spalio 16 d. raštą, kuriuo Komisija jai perdavė debeto avizas ir taip informavo apie administracinės procedūros dėl

susigrąžinimo pradžią (žr. šio sprendimo 36 punktą). Darytina išvada, kad neprotingas vėlavimas pranešti ieškovei apie galutines audito ataskaitas šiuo atveju neturėjo neigiamos įtakos jos galimybei veiksmingai gintis per administracinę procedūrą dėl susigrąžinimo.

218 Remiantis išdėstytais argumentais reikalavimų pirmą dalį reikia atmesti, o dėl tos priežasties reikia atmesti visą ieškinį.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

219 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo.

220 Be to, pagal Procedūros reglamento 135 straipsnio 2 dalį Bendrasis Teismas gali iš šalies, net jei ji laimėjo bylą, priteisti visas bylinėjimosi išlaidas arba jų dalį, jeigu tai atrodo pateisinama dėl jos elgesio, įskaitant elgesį iki proceso.

221 Šiuo atveju Komisija bylą laimėjo ir dėl tokio rezultato Bendrasis Teismas, remdamasis Komisijos reikalavimais, iš principo turėtų iš ieškovės priteisti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant ir išlaidas, patirtas per procesą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

222 Tačiau dėl to, kad Komisija nesilaikė sutartinių įsipareigojimų (žr. šio sprendimo 178 punktą), ir remiantis Procedūros reglamento 135 straipsnio 2 dalimi reikia nuspręsti, kad Komisija turi padengti pusę ieškovės bylinėjimosi išlaidų, o ieškovė turi padengti Komisijos bylinėjimosi išlaidas ir pusę savo išlaidų. Toks bylinėjimosi išlaidų paskirstymas taikomas ir išlaidoms, kurias šalys patyrė per procesą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (pirmoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. ***ADR Center SpA*** **padengia Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant šios institucijos išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymu, ir pusę savo bylinėjimosi išlaidų, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymu.**

3. **Komisija padengia pusę *ADR Center* patirtų bylinėjimosi išlaidų, įskaitant pusę jos išlaidų, susijusių su procesu dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.**

Kanninen Pelikánová Buttigieg

Gervasoni Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Paskelbta 2017 m. liepos 20 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

I. Ginčo aplinkybės 1

A. Dėl aptariamų subsidijų sutarčių 2

1. Subsidijų sutartis A 2

2. Subsidijų sutartis B 2

3. Subsidijų sutartis C 3

4. Subsidijų sutarčių sandara ir reikšmingos bendros nuostatos 3

a) Sandara 3

b) Ataskaitų ir kitų dokumentų pateikimas 3

c) Komisijos mokėjimai 3

d) Taikytina teisė ir jurisdikciją turintys teismai 3

e) Reikalavimus atsitinkančios išlaidos 4

f) Vykdymo sprendimai 4

g) Kontrolė ir auditas 4

B. Dėl subsidijų sutarčių įgyvendinimo 5

1. Subsidijų sutartis A 5

2. Subsidijų sutartis B 5

3. Subsidijų sutartis C 5

C. Dėl audito procedūros 5

II. Procesas ir šalių reikalavimai 8

III. Dėl teisės 9

A. Dėl priimtinumo 9

1. Dėl ieškovės reikalavimų antros dalies priimtinumo 9

2. Dėl ieškovės reikalavimų trečios dalies priimtinumo 10

B. Dėl esmės 11

1. Pirminės pastabos 11

2. Dėl reikalavimų antros dalies 13

a) Pirminės pastabos 13

1) Dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos 13

2) Dėl bylai taikytinos teisės 13

b) Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su tuo, kad Komisija pažeidė jai nustatytą įrodinėjimo pareigą 14

c) Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su galutinėse audito ataskaitose padarytomis klaidomis. 17

1) Dėl auditorių patirties 17

2) Dėl darbo laiko išrašų 18

3) Dėl vėlavimo išrašyti sąskaitas faktūras ir atlikti mokėjimus, kiek tai susiję su subsidijų sutartyse B ir C numatytais veiksmais 19

4) Dėl naudojimosi ne Sąjungos tiekėjų paslaugomis vykdant subsidijų sutartyje B numatytus veiksmus 20

5) Dėl ieškovės atliktų darbų kokybės 22

d) Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su tuo, kad šalys nebuvo susitarusios dėl auditorių taikytų audito standartų 22

e) Dėl antrojo pagrindo, susijusio, viena vertus, su nepagrįstu vėlavimu pateikti ieškovei galutines audito ataskaitas ir, kita vertus, su tuo, kad Komisija blogai administravo aptariamus veiksmus 23

3. Dėl pirmos reikalavimų dalies, susijusios su prašymu panaikinti ginčijamą sprendimą 25

a) Dėl penktojo pagrindo, susijusio su Komisijos kompetencijos priimti ginčijamą sprendimą nebuvimu 25

b) Dėl antrojo pagrindo pirmojo kaltinimo, susijusio su neprotingu vėlavimu pateikti ieškovei galutines audito ataskaitas 28

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų 29